

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Fakulta přírodovědně-humanitní
a pedagogická

Osobnost trenéra golfu

Diplomová práce

Studijní program: N7505 – Vychovatelství
Studijní obor: 7505T008 – Vychovatelství

Autor práce: **Bc. David Kotek**
Vedoucí práce: doc. PhDr. Richard Jedlička, Ph.D.

Technická univerzita v Liberci
Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **David Kotek**
Osobní číslo: **P17000644**
Studijní program: **N7505 Vychovatelství**
Studijní obor: **Vychovatelství**
Název tématu: **Osobnost trenéra golfu**
Zadávací katedra: **Katedra pedagogiky a psychologie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je porovnat očekávání klientů s názory trenérů na žádoucí vlastnosti golfového trenéra.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

CAKIRPALOGLU, Panajotis. Úvod do psychologie osobnosti. Praha: Grada, 2012. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4033-1.

COCHRAN, Alastair J. a Martin FARRALLY, ed. Science and Golf II: Proceedings of the World Scientific Congress of Golf. St. Andrews: Taylor, 2005. ISBN 0-203-47470-8.

GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. 2., rozš. české vyd. Přeložil Vladimír JÚVA, přeložil Vendua HLAVATÁ. Brno: Paido, 2010. ISBN 978-80-7315-185-0.

JANSA, Petr. Pedagogika sportu. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2026-8.

KUČERA, Dalibor. Moderní psychologie: hlavní obory a témata současné psychologické vědy. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4621-0.

ŘÍČAN, Pavel. Psychologie osobnosti: obor v pohybu. 6., rev. a dopl. vyd., V Grada Publishing 2. Praha: Grada, 2010. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-3133-9.

Vedoucí diplomové práce:

doc. PhDr. Richard Jedlička, Ph.D.

Katedra pedagogiky a psychologie

Datum zadání diplomové práce:

11. dubna 2018

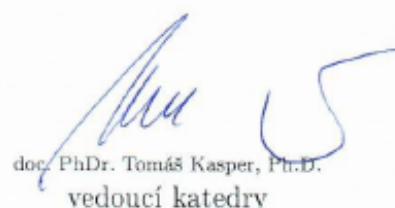
Termín odevzdání diplomové práce:

18. prosince 2019

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Kasper, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 30. června 2018

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že texty tištěné verze práce a elektronické verze práce vložené do IS STAG se shodují.

12. 4. 2019

Bc. David Kotek

Poděkování

Chtěl bych poděkovat doc. PhDr. Richardu Jedličkovi, PhD. za neocenitelné rady a strávený čas při vedení jak mé bakalářské, tak diplomové práce. Za konzultace při sestavování dotazníků a lekcích metodologie doc. PaedDr. Petru Urbánkovi, Dr. V neposlední řadě bych rád poděkoval všem distributorům dotazníků a respondentům za výbornou spolupráci a vyplnění dotazníků.

Anotace

Téma diplomové práce „Osobnost trenéra golfu“ jsem si vybral, protože jsem od roku 1999 hráč golfu a od roku 2010 jsem trenérem. Obsahem práce je teoretický rozbor této problematiky a dotazníkové šetření, které bylo distribuováno mezi aktivní golfisty a golfové trenéry.

Jako aktivní golfový trenér pozoruji rozdíly v přístupu jednotlivých kolegů k jejich svěřencům, proto jsem se rozhodl zabývat touto problematikou.

V teoretické části práce uvádím základní charakteristiku golfu. Dále se věnuji problematice trenérství a osobnosti trenéra. V teoretické části jsem čerpal z materiálů České golfové federace a pro zpracování teorií osobnosti jsem použil odborné publikace Marka Blatného, Pajanotise Cakirpaloglu, Pavla Říčana či Milana Nakonečného. Ve třetí části jsem se věnoval popisu trenéra, jeho kompetencí a roli při tréninku. Pro tento popis jsem z anglického jazyka přeložil články a publikace World golf coaches aliance, South African Golf Teachers Federation či European Golf Teachers Federation.

Metodická část obsahuje zdůvodnění vybraných výzkumných metod při dotazníkovém šetření a stanovení výzkumných hypotéz. Při zpracování metodologické části jsem vycházel především z odborných publikací Petera Gavory, Jiřího Pelikána a Miroslava Chráskey.

Praktická část diplomové práce představuje výsledky dotazníkového šetření u hráčů a trenérů. Dále získané výsledky vyhodnocuje a zjednodušeně srovnává. V závěru diplomové práce je zhodnocení prezentovaných výsledků, diskuze nad nimi a doporučení pro další výzkum, trenérskou praxi či její přípravu.

Klíčová slova

Golfový trenér, trenér, charakter, typologie trenéra, osobnost trenéra.

Annotation

The topic of the thesis “Personality of a Golf Coach” I chose because I have been a golf player since 1999 and since 2010 I have become a coach. The content of this thesis is a theoretical analysis of this issue and a questionnaire survey, which was distributed among active golfers and golf coaches.

As an active golf coach, I observe the differences in attitudes of individual colleagues to their clients, so I decided to follow up this issue.

In the theoretical part of the thesis I present the basic characteristics of golf. Furthermore, I pursue with the problems of coaching and coaching personality. In the theoretical part, I use materials of the Czech Golf Federation and I used publications of Marek Blatný, Pajanotis Cakirpaloglu, Pavel Řičan and Milan Nakonečný to elaborate personality theories. In the third part I focused on the description of the coach, his competences and his role in training. For this description I translated articles and publications of World golf coaches alliance, South African Golf Teachers Federation or European Golf Teachers Federation.

The methodological part contains justification of selected research methods in the questionnaire survey and the determination of research hypotheses. During the elaboration of the methodological part, I based mainly on the publications of Peter Gavora, Jiří Pelikán and Miroslav Chráska.

The practical part of the thesis presents the results of a questionnaire survey of players and coaches. Then evaluates and compares the results. At the end of the master thesis is an evaluation of the presented results, discussion about them and recommendations for further research, coaching practice or its preparation.

Keywords

Character, coach personality, coach, golf coach, coach typology.

Obsah

Úvod	9
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	10
1.1 Golf.....	10
1.2 Osobnost	12
1.3 Trenér.....	22
1.3.1 Profesní kompetence a vzdělávání trenérů.....	25
1.3.2 Vzdělávání trenérů golfu	26
1.3.3 Trendy v trenérském vzdělávání	28
1.3.4 Pedagogika sportu	30
1.3.5 Didaktika trénování	31
1.3.6 Role trenéra jeho činnost.....	34
1.3.7 Role trenéra golfu	36
1.3.8 Vedení tréninku	38
1.3.9 Výchovné působení	40
1.3.10 Trenérství, jako pomáhající profese	40
1.3.11 Analýza stávajících požadavků na profesní výbavu u nás a v zahraničí.....	42
1.4 Osobnost trenéra	44
1.4.1 Typy trenérů	46
1.4.2 Typologie trenérů v návaznosti na styl vedení.....	47
1.4.3 Sebepojetí trenéra	49
2 METODOLOGICKÁ ČÁST.....	51
2.1 Obecné vymezení pedagogického výzkumu	51
2.2 Metody sestavování dotazníků	55
2.3 Vlastní tvorba dotazníků.....	56
2.4 Pretest	57
2.5 Výběr respondentů.....	57
3 PRAKTICKÁ ČÁST.....	59
3.1 Vlastní výzkum.....	59
3.2 Výsledky dotazníku – skupina hráčů.....	59
3.2.1 Genderové rozložení.....	60
3.2.2 Věkové kategorie.....	61
3.2.3 Golfové zkušenosti	61
3.2.4 Volba trenéra	63

3.2.5	Vzdělání trenérů	64
3.2.6	Osobnostní a profesní výbava trenéra z pohledu klienta.....	67
3.2.7	Vlastnosti golfového trenéra	68
3.3	Výsledky dotazníků – skupina trenérů	71
3.3.1	Genderové rozložení.....	71
3.3.2	Fyzický věk trenérů	71
3.3.3	Golfové zkušenosti trenérů.....	72
3.3.4	Vlastní trénink	72
3.3.5	Oslovení klientem.....	73
3.3.6	Dosažené vzdělání trenérů.....	73
3.3.7	Golfové vzdělání trenérů	74
3.3.8	Důležitost uceleného pedagogického vzdělání.....	75
3.3.9	Jaké vlastnosti má mít trenér	75
3.3.10	Nejdůležitější vlastnost.....	76
3.3.11	Vlastnosti „ideálního“ trenéra	77
3.4	Porovnání zásadních výsledků obou dotazníků.....	78
3.4.1	Důležitost pedagogického vzdělání.....	78
3.4.2	Jaký má být golfový trenér	79
3.4.3	Nejdůležitější vlastnost.....	82
3.4.4	Vlastnosti „ideálního“ golfového trenéra	83
4	ANALÝZA A NÁVRH DALŠÍHO VÝZKUMU	86
4.1	Shrnutí	86
4.2	Diskuze	89
4.3	Doporučení pro praxi trenéra.....	90
4.4	Doporučení pro odbornou přípravu trenéra	91
4.5	Doporučení pro další výzkum.....	91
5	ZÁVĚR.....	93
	SEZNAM ZKRATEK	95
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	96
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ.....	100
	SEZNAM PŘÍLOH.....	101

Úvod

Hraní golfu se věnuji od útlého dětství. Trenérem golfu jsem od roku 2010, kdy jsem se stal jedním z nejmladších trenérů golfu v České republice. Zhruba od svých pěti let se pravidelně účastním golfových turnajů po celé republice a postupně i v zahraničí. Při své trenérské praxi vedu golfovou akademii easyGOLF, která má hlavní působiště v Golfovém klubu Ještěd. Tato agentura se věnuje pořádání volnočasových aktivit spojených s golfem pro různé věkové kategorie.

Během své trenérské praxe jsem absolvoval trenérský kurz České golfové federace. Dále jsem, jako trenér také absolventem trenérských školení SNAG, což je novátorský golfový systém učící především děti a začátečníky za pomoci speciálních golfových pomůcek. Dále jsem absolventem několikaletého trenérského kurzu GolfLAB academy, vedeného americkým golfovým profesionálem A. J. McAdamem nebo také od roku 2011 rozhodčím České golfové federace.

Na Katedře pedagogiky a psychologie jsem v předešlém studiu obhájil s tematikou golfu bakalářskou práci, která s názvem „Krátkodobý golfový kurz pro seniory“ měla úkol představit golf, jako hru/sport, která je vhodná pro rekreaci všech od dětí po seniory a nabídnout jim tak zajímavou alternativu pro trávení jejich času.

Nynější diplomová práce má za úkol porovnat očekávání klientů s názory trenérů na žádoucí vlastnosti golfového trenéra. V teoretické části popisují golf, osobnost a trenéra golfu z pedagogického pohledu. Dále zdůrazňuji důležitost vhodného pedagogického přístupu golfových trenérů pro jednotlivé věkové skupiny.

Metodická část se opírá o publikace Gavory, Chrásky, Pelikaná a v návaznosti na ně popisuje metody sestavení dotazníkového šetření. Také zde prezentuji výzkumné hypotézy.

V praktické části se práce věnuje jednotlivým výsledkům dotazníků trenérů a hráčů golfu. Ty poté porovnávám. Dalším bodem je analýza a návrh dalšího výzkumu. Tato část obsahuje shrnutí práce, diskuzi a doporučení pro trenérskou praxi, odbornou přípravu trenérů a pro další výzkum.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

1.1 Golf

Charakteristika golfu

Předmětem golfu je dopravení míčku z bodu A, který golfisté označují jako odpaliště, do bodu B, kterým je golfová jamka. Zásadním golfovým vybavením jsou golfové hole, pomocí kterých se míče odpalují z již zmíněného odpaliště až do jamky. Čím méně úderů hráč při své hře zahraje, tím „lepší“ výsledek oproti ostatním hráčům má. Právě v tomto se skrývá skvělá dramatická stránka golfu. Hraní golfu je tedy odpalování míčku z odpaliště do jamky ranou nebo postupnými ranami v souladu s pravidly.¹

Systém hry

Tato hra se hraje na golfovém hřišti, na kterém se nachází množství překážek a přírodních útvarů, kterým se golfista hrající hru musí vyhnout, a tak se díky jejich umístění stává golfové hřiště různě náročné a zábavné. Základem golfového hřiště je jamka – otvor, do kterého se míč pomocí švihnutí hole musí dopravit a odpaliště. Odpaliště je prostor, na který se umístí míček a poté se pomocí jednotlivých odpalů postupně míč přibližuje jamce. Golfových hřišť existuje více typů a druhů. Standardní golfové hřiště má osmnáct jamek, ale po světě i v České republice se nacházejí i šesti, devíti nebo dvanácti jamková hřiště. Každá jamka je ohodnocena normou, která se nazývá „par“. Tato norma označuje ideální počet ran na kolik by se daná jamka měla zahrát. Pro jamky dlouhé zhruba od padesáti do dvě stě metrů je ideální norma neboli „par“ 3. Pro jamky dlouhé od zhruba dvě stě do čtyři sta metrů je „par“ určen 4. Posledním a zároveň nejdelším „parem“ je „par“ 5, kterým se označují jamky dlouhé kolem půl kilometru.

Golfisté jsou hodnoceni tzv. „handicapem“. To je systém hodnocení každého golfisty tak, aby si spolu golfovou hru mohli zahrát a srovnatelně užít i dva v jiných sportech nesourodí a neporovnatelní protivníci – hráči. Po sečtení „parů“ každé jamky na hřišti vzniká takzvaný „par“ hřiště. Ideální „par“ hřiště po sečtení osmnácti jamkového hřiště jsou od 70 do 73. To znamená, že když hráč zahraje na takovém hřišti

¹ KOTEK, D., 2017. *Krátkodobý golfový program pro seniory: Short-term golf program for seniors*. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

každou jamku na „par“, tak celkový součet jeho ran na takových hřištích je 70 až 73 ran za kolo. Tento popis golfové hry jsem použil pro potřeby mé bakalářské práce, která nese název „Krátkodobý golfový kurz pro seniory“.

Golf v České republice a zkouška herní způsobilosti

V České republice je dle České golfové federace již více než 56 000 registrovaných golfistů. Tito golfisté se sdružují v golfových klubech. Těchto golfových klubů je na území České republiky téměř než 180. Každý registrovaný hráč musí složit „Zkoušku herní způsobilosti“, kterou absolvují u trenéra. Tato zkouška obsahuje ověření schopností hráčů. Zkouška většinou probíhá ve dvou částech. První část je písemným testem, ve kterém hráč musí projevit znalost golfových pravidel. Druhá část pak probíhá na golfovém hřišti, po kterém jde trenér spolu s klientem. V minulosti (tzn. do roku 2008) měl hráč za úkol zahrát určitý počet ran a uhrát určitý počet „stablefordových“ bodů. V této době musí hráč prokázat schopnost hry a projevit její znalosti, tak aby neohrožoval sebe nebo okolí.

Česká golfová federace

Česká golfová federace (ČGF) je jako člen České unie sporu (ČUS) zodpovědná za vedení a řízení českého amatérského sportovního golfu.

V této době patří Česká golfová federace díky počtu členů a klubů mezi největší sportovní svazy v České republice. Český golf je také jedním z nejuspěšnějších a nejrozvinutějších mezi zeměmi střední a východní Evropy.²

Profesionální golfová asociace

O profesionální stránku českého golfu se stará Profesionální golfová asociace České republiky (PGA C).³ Profesionální golfová asociace hráčů a učitelů golfu v České republice, z. s., je golfovou organizací sdružující hráče, kteří se účastní profesionálních golfových turnajů a nebo se na takovou činnost připravují.

² Česká golfová federace [online]. [vid. 25. 3. 2019]. Dostupné z: <http://cgf.cz/ArticleDetail.aspx?IDMenu=39122985&IDArticle=4737437>

³ Dříve citovaný dokument

Dále sdružuje učitele golfu, kteří působí jako učitelé golfu v českých, nebo zahraničních klubech či se na takovou činnost připravují.⁴

Historie golfu

O tom kdy, kde a jak vznikl golf se do dnešní doby vedou spory. Hry podobné golfu se začaly objevovat již v antickém Římě či starověké Číně. Všechny tyto hry si byly podobné, avšak ucelená pravidla a vznik moderního golfu, tak jak ho známe dnes přisuzujeme Skotsku v období kolem patnáctého století. Díky velké oblibě u tehdejší šlechty se golf rozšiřoval ze severního Skotska do Anglie a dalších částí království.

První zkušenosti s golfem na území České republiky vnikaly v okolí lázeňských měst, například Karlovy Vary či Mariánské Lázně. První golfové hřiště bylo otevřeno roku 1904 v Karlových Varech a roku 1905 v Mariánských Lázních. Obě tato golfová hřiště byla spíše určena pro lázeňské hosty. Českých golfistů zde bylo minimum.

Komunistický režim označil golf za „buržoazní“ a „západní“ sport, a tak úplný rozvoj golfu mohl nastat až po revolučním roce 1989. V roce 1990 vznikla Československá golfová federace, která se to roce 1993 proměnila v nynější Českou golfovou federaci. Jednou z nejvýznamnějších postav byl první prezident České golfové federace Hanuš Goldschneider. Díky němuž se golf stal vyhledávaným a dynamicky se rozvíjejícím sportem. Podrobněji se tímto zabývám ve své bakalářské práci v kapitole golf v ČR na straně 12.⁵

1.2 Osobnost

Vymezení pojmu

V užití pojmu osobnost panuje v psychologické společnosti shoda. Tento pojem však je natolik obsáhlý, že není možno jej definovat jedním použitelným slovem. Proto na úvod této kapitoly nabízím několik zásadních definic tohoto pojmu:

„Osobnost je dynamická organizace psychofyzických systémů uvnitř individua, které determinuje jako jedinečné přizpůsobení k jeho prostředí.“ (Allport in Blatný 2010, s. 12)

⁴ PGAC [online]. [vid. 26. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.pga.cz/informace/vize-a-cile/>

⁵ KOTEK, D., 2017. *Krátkodobý golfový program pro seniory: Short-term golf program for seniors*. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

„Ty charakteristiky člověka, které jsou podkladem konzistentních vzorců chování, přičemž těmito charakteristikami rozumí myšlenky, city a pozorovatelné (navenek vyjádřené) chování.“ (Pervin in Blatný 2010, s. 12)

„Osobnost představuje souhrn, souvislost či propojení charakteru, temperamentu, schopností a také konstitučních vlastností člověka.“ (CAKIRPALOGLU 2012, s. 16)

Slavík ve „Vysokoškolské pedagogice“ definuje osobnost v návaznosti na pojetí Světové zdravotnické organizace (WHO). Člověka chápe jako: BIO – PSYCHO – SOCIÁLNÍ jednotku. Poznatky z psychologie osobnosti jsou využitelné pro každého v běžném životě. Otevírají poznatky k poznání vlastního já a nabízí možnost při orientaci v sobě samém i osobách druhých.⁶

Říčan se ve své publikaci „Psychologie osobnosti: obor v pohybu“ zaměřuje na osobnost ze třech úhlů pohledu. Osobnost jakožto hodnotící pojem, psychickou individualitu jedince (osobitost) a osobnost jako architektura či struktura uspořádání celku psychiky. Předmětem psychologie osobnosti je psychika ve druhém a třetím z výše uvedených významů. První z uvedených je spíše okrajovým.⁷

Cakirpaloglu říká, že předmětem psychologie osobnosti je studium charakteru, temperamentu, schopností a také konstitučních vlastností člověka. V teoriích osobnosti se spíše vyskytuje zájem o osobnostní skladbu, její procesy a vývoj.⁸

Pohled na osobnost z úhlu sportovní psychologie je definován na základě několika teorií. Hlavním společným cílem těchto přístupů je snaha určení příčiny chování sportovců a účastníků sportovních cvičení. Tyto přístupy jsou charakterizovány jako zaměřené na osobu, prostředí, nebo interakce. Dle těch přístupů, které jsou zaměřeny na osobu jsou příčinou chování člověka jeho dispoziční vlastnosti. Dle přístupů zaměřených na prostředí ovlivňuje chování několik situačních faktorů. Podle interakčních přístupů jsou rozhodující pro chování člověka jeho vlastnosti a prostředí, kde tyto dvě veličiny mezi sebou interagují.⁹

Všechna reprezentativní pojetí osobnosti dnes závisí na pojetí předmětu psychologie samé, jejího předmětu a její metodologie. Milan Nakonečný v psychologii osobnosti popisuje rozdílná pojetí osobnosti v psychologii. Behaviorismus, který

⁶ SLAVÍK, M., 2012. *Vysokoškolská pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4054-6.

⁷ ŘÍČAN, P., 2010. *Psychologie osobnosti: obor v pohybu*. 6. rev. a dopl. vyd., Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3133-9.

⁸ CAKIRPALOGLU, P., 2012. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4033-1.

⁹ TOD, D., THATCHER, J., RAHMAN, R., 2012. *Psychologie sportu*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3923-6.

interpretuje jako vědu o chování. Současně popisuje osobnost jako systém faktorů, které jsou pro jedince determinující či jeho chování vyjadřují. Fenomenalismus, který popisuje psychologii jako vědu o vnitřních psychologických fenoménech. Zároveň chápe osobnost jako vnitřní strukturu psychických vlastností, které její chování ovlivňují a určují.

Odlišným postupem Nakonečný chápe zejména rozdíl konstruktů a podstaty. Fenomenologové (mentalisté) zdůrazňují osobnost jako něco, co je za jejím projevem, jako její podstata, která se plně neprojevuje. Je tady skrytá. Oproti tomu behavioristé chápou tento konstrukt jako postulovaný, z empirie logicky vycházející fenomén a existenci podstaty osobnosti popírají. Z tohoto pohledu jsou rozpory v psychologii osobnosti v podstatě nepřekonatelné, a tak poznamenávají tuto vědu výraznou nejednotností.¹⁰

Determinanty osobnosti

Biologická determinace osobnosti vychází z faktu, že člověk je sice definován jako společenská bytost, ale také má fyziologické potřeby a tělesné funkce což poukazuje na jeho biologickou část. V tomto smyslu je člověk najednou bytostí společenskou i přírodní. Determinace z hlediska biologie má hlavní projevy ve smyslu příslušnosti k určitému živočišnému druhu, specifické nervové výbavě, tj. specifické vnímání světa, díky funkci smyslových orgánů. Základní biologické determinanty definuje Nakonečný takto:

- evolučně preformované programy chování → systém vrozených reflexů a instinktů
- dědičnost → přenos vlastností z jedné generace na druhou. Hlavním nositelem této informace jsou geny. Ty jsou součástí pohlavních buněk¹¹

V oblasti biologických determinantů, co se týče dědičnosti, je dědičnou daností ovlivněn temperament jedince. Ten Nakonečný popisuje jako dispozice k vzrušivosti. Proto se zvyšujícím věkem vlivu dědičnosti v oblasti jeho chování ubývá. V utváření temperamentu a inteligence má tedy dědičná danost obrovský vliv. Tyto dva determinanty lze korigovat již jen výchovou jedince. Vrozené vlastnosti, jinak

¹⁰ NAKONEČNÝ, M., 2009. *Psychologie osobnosti*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1680-5.

¹¹ NAKONEČNÝ, M., 2009. *Psychologie osobnosti*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1680-5.

popisovány jako vlohy vytvářejí tedy genetický základ individua. Ten se projevuje již od novorozeneckého věku. Tato genetická výbava následně vstupuje do interakce s vnějším životním prostředím. Největším vlivem je pak vliv výchovy jedince.¹²

Sociokulturní determinace osobnosti vychází z kulturního prostředí, do něhož se člověk rodí, ve kterém následně vyrůstá a žije. Toto prostředí je silně odlišné od prostředí přírodního. Jedná se o systém specifických životních podmínek. Tento systém vyžaduje specifický způsob adaptace. Ten následně vytváří v reakci na to specifický druh determinace lidské psychiky.

„K. Lorenz (1975) a jiní vyslovili názor, že kultura je extenzí biotického bytí, že je tedy produktem evolutivního programování“¹³

Primární vliv na přenos kultury má rodina, do které se dítě narodí. Jednou z hlavních funkcí rodiny je uvést narozeného jedince do života konkrétního kulturního prostředí. Tento proces seznamování člověka se specifickým kulturním prostředím je socializace. Jedná se o proces sociálního učení.

Sociální zkušenosti dítěte Nakonečný popisuje jako tvůrce bazální osobnosti. Z čehož vyplývá psychický základ osobnosti, který odráží konkrétní situaci dítěte a s ní spojené emoce. Základní dimenzí je tzv. bazální jistota a nejistota (úzkost). Zdrojem této dimenze (jistoty či nejistoty) je buď dostatek pozitivních citových vztahů projevovaných rodiči dítěti nebo jejich nedostatek. S tím souvisí také strategie výchovy rodině či míra sociální izolace.

Slavík tyto výše uvedené determinanty osobnosti popisuje jako činitele. Tyto činitele mají za úkol vznik samotné osobnosti a formování osobnosti. Činitele působící na rozvoj osobnosti dle Slavíka jsou:¹⁴

- Dědičné a vrozené dispozice → vklady od rodičů, které jsou základem osobnosti. Na těchto základech je možno osobnost dále rozvíjet.
- Prostředí → do něhož se jedincova osobnost v průběhu života dostává. Toto prostředí neustále a nezáměrně na jedince působí. Na tento pojem je možné

¹² NAKONEČNÝ, M., 2009. *Psychologie osobnosti*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1680-5.

¹³ NAKONEČNÝ, M., 2009. *Psychologie osobnosti*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1680-5. Str. 27.

¹⁴ SLAVÍK, M., 2012. *Vysokoškolská pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4054-6.

pohlížet z geografického, klimatického, makrosociálního pohledu. Nebo také z pohledu rodinných podmínek, do nichž se jedinec narodil a ve kterých žije.

- Výchova → ta se záhy vyčleňuje z podmínek prostředí jako záměrné a cílevědomé působení na jedince.

Shrnutí pojmu

Výše uvedené definice jsem vybral, jakožto z mého pohledu nejvíce hodící se pro příklad této diplomové práce. Je zde uveden pohled klasické vývojové psychologie, tak pohled sportovní psychologie. Nejjednodušší a výstižná je dle mého názoru tato definice:

„Osobnost představuje souhrn, souvislost či propojení charakteru, temperamentu, schopností a také konstitučních vlastností člověka.“¹⁵

Dále je zde důležité poznamenat, že slovo osobnost je dokonalým příkladem mnohoznačnosti českého jazyka a obecné situace, které jsou humanitní vědy vystaveny.

„Osobností se člověk nerodí, nýbrž se jí stává“¹⁶

Charakter můžeme definovat tak, že reguluje vztah člověka vůči své osobě, ostatním lidem, institucím atd. Jeho komplexní jádro sestává z různých druhů hodnot, především etických, morálních a estetických. Tyto získané dispozice osobnosti se utvářejí v dlouhodobém procesu sociálního učení.¹⁷

„Podle Gordona Allporta charakter představuje psychologický konstrukt o konkrétním člověku hodnocením vnějšími pozorovateli. Proto Allport rozlišuje charakter od osobnosti - charakter je zhodnocená osobnost, zatímco osobnost je charakter, kterému je odebrána hodnota“¹⁸

¹⁵ ČAKIRPALOGLU, P., 2012. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4033-1. Str. 16.

¹⁶ NAKONEČNÝ, M., 2009. *Psychologie osobnosti*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1680-5. Str. 39.

¹⁷ ČAKIRPALOGLU, P., 2012. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4033-1

¹⁸ ČAKIRPALOGLU, P., 2012. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4033-1 (Allport, 1961, s. 32 in Čakirpaloglu)

Termín temperament můžeme použít pro označení celé skupiny vlastností temperamentových kvalit, jež chápeme jako faktory. Vlastnosti jsou na sobě relativně nezávislé. Díky posouzení vlastností můžeme charakterizovat temperament.¹⁹

Kagan nazývá temperamentem vrozené vzorce chování a biologické funkce organismu, které se projevují od narození a nabývají tak různého výrazu v závislosti na osobní zkušenosti jedince. Deskriptivní přístup podle (Chessové a Thomase, 1991) popisuje temperament jako styl chování. Oproti tomu, Cloninger (2003), definuje temperament jako dědičné složky osobnosti a jsou navázány na emocionalitu. Jsou vývojově stabilní a nejsou ovlivnitelné socio-kulturním prostředím.²⁰

Teorie zaměřené na osobu

Centrem psychodynamických teorií je myšlenka, že interakce a konflikty mezi vědomými a nevědomými duševními procesy (tím je motivace či potřeba) jsou určující pro chování a osobnost člověka. Vznik těchto přístupů je spojován s osobou Sigmunda Freuda. Dle něj (1916/1973) je osobnost složena ze tří částí, kterými jsou id, ego a superego.²¹

- **Id** je zdroj duševní energie. Vychází ze dvou pudů: Eros (označován jako pud života, lásky a sexu) a Thanatos (pud tíhnutí k smrti a agresí). Cíle Idu je uspokojení lidských pudů a touhy po potěšení.
- **Ego** představuje racionální uvažování jedince. Jeho snahou je oddálení pokusu Idu o uspokojení, dokud nepřijde vhodná příležitost.
- **Superego** představuje zvnitřnělé morální standardy. Tyto standardy se člověk naučil od rodičů a společnosti.

¹⁹ ŘÍČAN, P., 2010. *Psychologie osobnosti: obor v pohybu*. 6. rev. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3133-9.

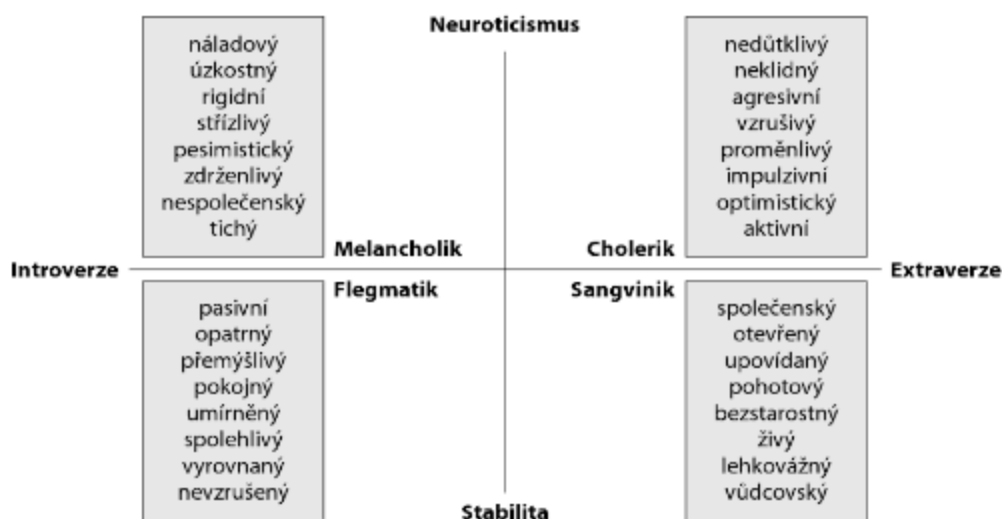
²⁰ BLATNÝ, M., 2010. *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3434-7.

²¹ HEWSTONE, M., STROEBE, W., 2006. *Sociální psychologie: moderní učebnice sociální psychologie*. Praha: Portál. ISBN 8073670925.

Teorie rysů/faktorů

Rysy i faktory jsou stálé a trvalé stránky osobnosti nebo chování. Příkladem je rys úzkosti. Ten se týká sklonů jedince chápat neškodné události jako ohrožující a reagovat na ně s vysokou hladinou úzkosti. Hans Eysenck (1988) vytvořil teorii rysů a ve sportu se využívá jeho dotazník z názvem Eysenck Personality Questionare (EPQ). Jeho teorie se skládá ze tří osobnostních dimenzí, jimiž jsou: extroverze-introverze, neuroticismus-stabilita a psychoticismus-superego.

- Neuroticismus představuje sklon zažívat psychické strádání.
- Extraverze představuje sklon k tomu být společenský a zažívat pozitivní emoce.
- Otevřenost zážitkům se týká obdivu k umění, emocím, dobrodružství, neobvyklým myšlenkám, představitosti, zvědavosti a různým zážitkům.

Obrázek 1 Eysenckova teorie rysů²²

Teorii extroverze a introverze popisuje také C. G. Jung. Popisuje extroverzi a introverzi, jako dvě formy lidské osobnosti.²³

Introvertovaná osobnost: vyznačuje se nekomunikativním, váhavým, do sebe ponořeným chováním. Je to člověk, který obtížně navazuje kontakty, nedůvěřuje, spíše rád pozoruje a vyčkává v pozadí dění. Lze označit také jako v defenzivě.

²² TOD, D., THATCHER, J., RAHMAN, R., 2012. *Psychologie sportu*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3923-6.

²³ SLAVÍK, M., 2012. *Vysokoškolská pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4054-6.

Extrovertovaná osobnost: tento typ člověka je otevřený, komunikativní, vstřícný a rád a rychle se zapojuje do sociálních situací. Je bezstarostný a důvěřivý. Nemá problém s navazováním kontaktů.

Teorie zaměřené na prostředí

Do této kategorie spadá teorie učení a teorie sociálního učení. Podle teorií učení prostředí ovlivňuje chování. Jedním ze zastánců byl B. F. Skinner, který razil teorii, dle které se není třeba zabývat vnitřními faktory, jako jsou nevědomé motivy a rysy, abychom pochopili chování. Lidské chování je výsledkem odměn a trestů. Lidé se dle této teorie budou chovat na základě odměn nebo trestů, které v minulosti dostali. Tato teorie může pomáhat trenérům ovlivňovat chování ve sportu. Vealey 2002 in Tod 2012 tvrdí, že se většina psychologů sportu domnívá, že teorie učení nepomáhají objasnit vztah mezi osobností a sportem.

Teorie sociálního učení funguje na podobné bázi, jako teorie učení. Hlavním motivem učení zde ale není odměna a trest nýbrž reakce na druhé lidi.

Přístupy zaměřené interakce

David Tod dále popisuje, že osobnostní nebo situační faktory samy o sobě nedokážou správně předvídat chování. Je přesvědčen, že chování nejlépe vysvětlíme tím, když vezmeme v úvahu osobnostní faktory, situační faktory a interakci mezi nimi. Interakčním přístupem je tedy to, jak člověk chápe sám sebe.

Studium osobnosti

Výzkum studující osobnost a chování ve sportu čerpají z několika různých teorií. Ty popisují výše jako zaměřené na osobu, zaměřené na prostředí či interakce obou dvou. V současné době se většina psychologů ve sportu domnívá, že k nejlepšímu možnému pochopení osobnosti jedince ve sportu, tím chápeme jejich chování, myšlení a cítění, vede studium osobnostních faktorů a faktorů prostředí a následné interakci mezi nimi.

Měření osobnosti

Přínosem je získání smysluplných poznatků o lidech. Tím může být zjištění sklonu prožívat úzkost před golfovým turnajem. Druhým přínosem je získání informací, které se mohou předat dalším odborníkům a v neposlední řadě měření osobnosti pomáhá ve sportu předvídat psychologům a trenérům chování jejich svěřenců.

Jedna z nejčastějších metod měření osobnosti jsou standardizované dotazníky. Tato měření fungují pomocí otázek předkládaných vždy stejným způsobem osobám, které mají za úkol na ně odpovídat. Jednou z metod těchto měření je „Liškertova škála“, na které odpovídají postupně v sedmi stupních od „naprosto nesouhlasím“ po „naprosto souhlasím“. Důvodem standardizovaných otázek je, že pokud jsou způsoby zodpovídání takové, potom zjištěné rozdíly mezi jednotlivci představují aspekty jejich osobnosti.

Hlavní témata psychologie osobnosti

V období 40. let 20. století byly položeny základní kameny pojmů a otázek psychologie osobnosti. Hlavním etablovaným konceptem se staly rysy osobnosti a motivy.

Nejčastějšími výzkumnými metodami byly posuzovací škály a dotazníková šetření. Po skončení druhé světové války přichází rozkvět psychologie osobnosti. V této poválečné éře psychologové přesunují jejich zájem od vytváření velkých teorií zaměřených na popis a výklad osobnosti jakožto celku k začátkům rozpracování jednotlivých samostatných prvků osobnosti jako takové.²⁴

K základním tématům psychologie osobnosti v této době patří biologické fáze osobnosti. Ty obsahují temperament, rysy, motivaci kognici (self). Dalšími tématy pak je utváření a vývoj osobnosti. Jako další sem přiřazujeme také inteligenci, která je v Česko-slovenské tradici zařazuje jako jednu z témat psychologie osobnosti. Tyto základní témata níže popisují takto:

²⁴ BLATNÝ, M., 2010. *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3434-7.

Temperament

Nejstarší známou teorií temperamentu definoval Řecký lékař Hippokrates, který žil v době 460-377 př. n. l. Jeho teorie umožnila vznik obecně používaných popisů: sangvinik, cholerik, flegmatik a melancholik.

Spojitosť mezi osobností a biologickou potřebou organismu upozorňoval Sigmund Freud. Ten viděla tyto biologické potřeby, jako hlavní hybné síly lidského chování.

„Současné uvažování o osobnosti vychází ze závěru, že stabilní individuální rozdíly v osobnosti jsou do značné míry biologicky zakotveny.“²⁵

Rysy osobnosti

Rys osobnosti jako pojem je používán k významu konzistentních vzorců chování. Jedná se o vrozenou nebo získanou charakteristiku, která je konzistentní a stabilní.

V současnosti se výzkum těchto rysů zaměřuje hlavně nad otázkami jejich stability a změn v průběhu celoživotního vývoje.²⁶

Tyto rysy také definuje Slavík ve své publikaci „Vysokoškolská pedagogika“ jako poměrně stále vlastnosti osobnosti, které jsou nazývány „povahovými vlastnostmi“ Nadání jako míru schopnosti, která se umožní člověku naučit se dobře nějakou činností. Talent popisuje, jako vyšší míru nadání, kterou označujeme jako sdružení podobných schopností. Příkladem pak je hudební či sportovní talent.²⁷

Motivace

Konstrukt motivace je založen na tom, že velká většina lidského chování je zaměřena na určitý cíl. Za tímto cílem se chování a inteligence usměrňuje.

Jedná se tedy o samostatný koncept v rámci psychologie osobnosti. Je naprosto oddělitelný od rysů, které naopak mají sklon k zautomatizovaným způsobům chování.²⁸

²⁵ BLATNÝ, M., 2010. *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3434-7.

²⁶ Dříve citovaný zdroj

²⁷ SLAVÍK, M., 2012. *Vysokoškolská pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4054-6.

²⁸ BLATNÝ, M., 2010. *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3434-7.

Intelligence

Důvody, proč zařazujeme inteligenci do psychologie osobnosti, jsou dva. Prvním bodem je historický důvod. Výzkum individualit u člověka začínal právě v oblasti výzkumu inteligence a její danosti.

Druhým důvodem je definování inteligence, jako rozumové schopnosti. Ta umožňuje zpracovávat informace o sobě. To se tedy stává základem kognitivní stránky osobnosti každého jedince.²⁹

1.3 Trenér

Definovat pozici trenéra lze z pohledu sportovce, vedoucího či z pohledu pedagogického pracovníka.

Pozice trenéra je specifická profese, která má více jak stoletou tradici. Trenéři působí nejen ve vrcholovém sportu, ale mnohdy i ve školách a rekreačních zařízeních. Trenéři pracují na různých úrovních, s různými skupinami a ve specifickém prostředí. Příkladem úrovně trenéra je například asistent trenéra, pomocný trenér, smluvní trenér, trenér ve sportovních školách či reprezentační trenér. Skupina, kterou trenér vede záleží na věku, sportovních výkonech či sociálním zázemí. Specifické prostředí zázemí jednotlivých klubů.

K dalšímu definování trenérské profese je nutné rozlišit pojem trenér a pojem kouč. Na nižších sportovních podmínkách jsou tyto pojmy spojovány v jeden. Naopak je tomu v zahraničí či ve vrcholových sportovních týmech.

Kouč

Pojem kouč je českým ekvivalentem anglického coach (anglicky *to coach*). To lze přeložit několika způsoby:

- 1) Vést hráče nebo sportovní týmy.
- 2) Vyučovat někoho speciálním dovednostem.
- 3) Radit někomu co dělat a říkat ve specifických situacích.

V kontextu sportu má kouč jako trenér tradici spíše v americkém sportovním zázemí. Oproti trenérovi má častěji úzký vztah k výkonu a závodění.³⁰

²⁹ BLATNÝ, M., 2010. *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3434-7.

V českém sportovním kontextu se trenérství a koučink prolíná, zatímco v jiných zemích jsou tyto dvě pozice svou působností odděleny. Trenér se zabývá fyzickou přípravou sportovce před a po zápase, kdežto koučova oblast je především v rozhodovací, technicko-taktické a strategické sportovní činnosti.

Trenér

Jansa ve své publikaci „Pedagogika sportu“ definuje z pohledu sportovní pedagogiky trenéra a trenérství takto:

„Jde o plánovité, promyšlené řízení sportovce, a to nejen z hlediska zaměřenosti na jeho fyzickou, technicko - taktickou, psychickou a sociální způsobilost, ale i s přihlédnutím k širším etickým souvislostem.“³¹

Z hlediska zákona o pedagogických pracovnících hovoří definice trenéra zcela jasně, srozumitelně a zřejmě:

Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů ze dne 24. září 2004 č. 563/2004 Sb. v platném znění zařazuje pozici trenéra mezi ostatní pedagogické pracovníky.

Pozici pedagogického pracovníka zákon definuje následovně: *„Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně-pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu 1) (dále jen "přímá pedagogická činnost"); je zaměstnancem právnické osoby, která vykonává činnost školy, nebo zaměstnancem státu, nebo ředitelem školy, není-li k právnické osobě vykonávající činnost školy v pracovněprávním vztahu nebo není-li zaměstnancem státu. Pedagogickým pracovníkem je též zaměstnanec, který vykonává přímou pedagogickou činnost v zařízeních sociálních služeb.“³²*

³⁰ LÉVÊQUE, M., 2005. *Psychologie du métier d'entraîneur ou l'art d'entraîner les sportifs*. Paris: Vuibert

³¹ JANSA, P., 2012. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum. Str. 167. ISBN 978-80-246-2026-8.

³² Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, In: *Sbírka zákonů České republiky* [online], 2004 [vid. 22. 9. 2018], dostupné z: http://portal.gov.cz/wps/WPS_PA_2001/jsp/download.jsp?s=1&l=563%2F2004.

Golfový trenér

Definice golfového učitele a trenéra poskytuje také „World golf coaches alliance“, která vymezuje tyto pojmy následovně:

„A golf teacher is an individual who instructs others how to play the game of golf. This can include all facets of the game, from golf etiquette to swing mechanics. They may teach all age and ability ranges of individuals learning the game. A golf teacher is generally very knowledgeable about the game, and they themselves are proficient players.“³³

Učitel golfu je jedinec, který instruuje ostatní, jak hrát golf. To zahrnuje všechny aspekty hry, od golfové etikety až po mechaniku golfového švihů. Mohou učit všechny věkové a výkonnostní kategorie. Učitel golfu je obecně velmi dobře informován o hře a sám je zdatný hráč.

„A golf coach is a person who helps a team or individual COMPETE at golf. As anyone who has ever played in a golf tournament knows, competing and playing for fun are two very different things, as Bobby Jones noted. Like a golf teacher, a golf coach is someone who is very knowledgeable about the game, but, unlike a teacher, a coach's goal is to get that individual or team to compete well and hopefully win. A coach is there to help overcome the adversity of competition. This may include devising a game strategy, dealing with team dynamics, or encouraging confidence in a player when they may lack self-confidence.“³⁴

Golfový trenér je osoba, která pomáhá týmu nebo jednotlivci soutěžit na golfu. Jak každý, kdo kdy hrál na golfovém turnaji, ví, že soutěžní golf a hraní pro zábavu jsou dvě velmi odlišné věci, jak poznamenal Bobby Jones. Jako golfový učitel je golfový trenér někdo, kdo je o hře velmi dobře obeznámen s hrou, ale na rozdíl od učitele je cílem trenéra dostat tohoto jednotlivce nebo tým do soutěže a doufat, že vyhraje. Trenér má pomoci překonat nepřízeň během soutěžení. To může zahrnovat vypracování herní strategie, řešení dynamiky týmu nebo povzbuzení důvěry v hráče, když jim chybí sebevědomí.

Takové množství kompetencí, které by měl golfový trenér zvládat, není však výjimkou pouze pro golfové trenéry.

³³ *The-golf-teacher-and-golf-coach* [online]. [vid. 27. 3: 2019]. Dostupné z: <http://coaches.usgolf.com/the-golf-teacher-and-golf-coach-defining-their-role-in-society/>

³⁴ *The-golf-teacher-and-golf-coach* [online]. [vid. 27. 3: 2019]. Dostupné z: <http://coaches.usgolf.com/the-golf-teacher-and-golf-coach-defining-their-role-in-society/>

Stejně tak tomu může být v podobném individuálním sportu a jistě i mnoha dalších. Kupříkladu v tenisové příručce „Tenis dětem“ Langerová a Heřmanová radí rodičům při výběru trenéra, aby kontrolovali při volbě vhodného trenéra zprvu jeho dochvilnost, autoritu a umění zapojit celou skupinu do tréninku. Hlavními předpoklady pro pozici tenisového trenéra dle nich jsou:

- znalost tenisové hry
- schopnost demonstrace úderů
- teoretické základy sportovních věd (biomechanika, sportovní psychologie, sportovní lékařství, výživové poradenství)
- pedagogické znalosti
- nadprůměrné komunikační dovednosti
- empatie³⁵

1.3.1 Profesionální kompetence a vzdělávání trenérů

Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů ze dne 24. září 2004 č. 563/2004 Sb. v platném znění popisuje, kdo může být pedagogickým pracovníkem (jinak uvedeno také tato definice platí pro trenéry).

„Pedagogickým pracovníkem může být ten, kdo splňuje tyto předpoklady: a) je plně způsobilý k právním úkonům, b) má odbornou kvalifikaci pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává, c) je bezúhonný, d) je zdravotně způsobilý a e) prokázal znalost českého jazyka, není-li dále stanoveno jinak. Posuzování předpokladu podle odstavce 1 písm. d) se řídí zvláštním právním předpisem.

*3) Uznávání odborné kvalifikace a splnění předpokladu bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti u státních příslušníků členských států Evropské unie, případně jejich rodinných příslušníků, a státních příslušníků ostatních států, kteří jsou v členském nebo jiném státě oprávněni konat přímou pedagogickou činnost, se řídí zvláštními právními předpisy“.*³⁶

Dále dle § 21 v odstavci trenér zákon popisuje získání odborné trenérské kvalifikace.

³⁵ LANGEROVÁ, M., HEŘMANOVÁ, B., 2005. *Tenis a děti*. Praha: Grada. ISBN 80-247-1256-3.

³⁶ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, In: *Sbírka zákonů České republiky* [online], 2004 [vid. 22. 9. 2018], dostupné z: http://portal.gov.cz/wps/WPS_PA_2001/jsp/download.jsp?s=1&l=563%2F2004.

„Trenér získává odbornou kvalifikaci a) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů tělesné výchovy a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace, b) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu ve studijním oboru tělesná výchova a sport a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace, c) vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oblasti zaměřené na tělesnou výchovu a sport a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace, d) vyšším odborným vzděláním získaným ukončením akreditovaného vzdělávacího programu vyšší odborné školy v oboru vzdělání zaměřeném na sportovní, tělovýchovné a pohybové činnosti a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace, nebo e) středním vzděláním s maturitní zkouškou získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání nebo středním vzděláním s výučním listem získaným ukončením vzdělávacího programu středního vzdělávání a trenérskou školou tělovýchovných fakult vysokých škol a získáním osvědčení nejméně II. třídy trenéra příslušné specializace.“³⁷

1.3.2 Vzdělávání trenérů golfu

V tuzemsku

V České republice zajišťují vzdělávání golfových trenérů dvě zásadní golfové instituce. První je Profesionální golfová asociace České republiky a Česká golfová federace.

Jak je již uvedeno v kapitole Golf, Profesionální golfová asociace hráčů a učitelů golfu v České republice, z. s., je golfovou organizací sdružující hráče, kteří se účastní profesionálních golfových turnajů, a nebo se na takovou činnost připravují. Dále sdružuje učitele golfu, kteří působí jako učitelé golfu v českých nebo zahraničních klubech, a nebo se na takovou činnost připravují.³⁸ Naopak Česká golfová federace (ČGF) je jako člen České unie sporu (ČUS) zodpovědná za vedení a řízení českého amatérského sportovního golfu.

³⁷ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, in: *Sbírka zákonů České republiky* [online], 2004 [vid. 22. 9. 2018], dostupné z: http://portal.gov.cz/wps/WPS_PA_2001/jsp/download.jsp?s=1&l=563%2F2004.

³⁸ PGAC [online]. [vid. 26. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.pga.cz/informace/vize-a-cile/>

V zahraničí

V zahraničí je tomu většinou podobně jako v České republice. Existuje tedy organizace zastřešující profesionální golf a organizace, která zastřešuje ten amatérský. Dále je zde ale oproti České golfové scéně mnohem více uskupení, organizací atd, které jsou již zaměřeny přímo na výuku golfových trenérů. Níže uvádím několik příkladů těchto organizací ze Spojených států Amerických, Velké Británie a Jihoafrické republiky.

Professional Golf Teachers and Coaches of America

„As you will learn, becoming an effective instructor is dependent upon more than merely having a sound understanding of the golf swing. You will learn that equally as important is the instructor’s enthusiasm. We will teach you not only how to teach, but also how to philosophically and psychologically motivate the student.“³⁹

Česky volně přeloženo: Profesionální golfoví učitelé a trenéři Ameriky. Výše uvádím originální popis mise, kterou toto uskupení popisuje na svých webovských stránkách. Pro účel této práce jsem toto základně přeložil a upravil takto: Naučíte se, že stát se efektivním instruktorem závisí na více věcech než na pochopení golfového švihů. Naučíte se, že stejně tak je důležitý entusiasmus instruktora. Naučíme vás nejen jak učit, ale jak filosoficky a psychologicky své studenty motivovat.

South African Golf Teachers Federation

„Keeping with the spirit of South Africa, we have always welcomed everyone regardless of age, race, color, disability or national origin to become part of our family of golf teaching professionals.“

The SAGTF offers teaching and instruction courses that are structured to meet the real -life demands in the golf industry. We are proud to be the only golf educational institute that distinctively qualifies people in the following three categories.

A. Professional Golf Teachers B. Professional Golf Instructors C. Professional Grand Masters “⁴⁰

³⁹ Teachgolf [online]. [vid. 6. 4. 2019]. Dostupné z: <http://www.teachgolf.co/mission/>

⁴⁰ Southafricangtf [online]. [vid. 6. 4. 2019]. Dostupné z: <http://www.southafricangtf.com/about.php>

Popis v češtině: V duchu Jižní Afriky vždy vítáme každého bez ohledu na věk, rasu, barvu, zdravotní postižení nebo národní původ, abychom se stali součástí naší rodiny učitelů golfové výuky.

SAGTF nabízí kurzy výuky a výuky, které jsou strukturovány tak, aby splňovaly skutečné požadavky na golf v golfovém průmyslu. Jsme hrdí na to, že jsme jediná golfová vzdělávací instituce, která výrazně kvalifikuje lidi v následujících třech kategoriích. A Profesionální golfoví učitelé, B. Profesionální golfoví instruktoři, C. Profesionální velmistři.

European Golf Teachers Federation

„The EGTF Diploma course covers all aspects of teaching, from psychology to teaching total beginners“⁴¹

Evropská federace golfových učitelů zajišťuje výuku golfových trenérů ve Spojeném království a jeho okolí. Kurz této federace pokrývá všechny aspekty vyučování. Od psychologie po učení úplných začátečníků.

1.3.3 Trendy v trenérském vzdělávání

Jedním z trendů, které jsem při analýze golfového vzdělávání zaznamenal je golf jakožto součást akademické sféry. Příkladem je golfový výukový kurz v Německé sportovní vysoké škole v Kolíně nad Rýnem.

„In Kooperation mit der Deutschen Sporthochschule Köln hat die PGA of Germany den Studiengang „Master of Research and Instruction in Golf“ ins Leben gerufen.

In sechs Semestern werden PGA Golfprofessionals zu Wissenschaftlern des Golfsports und der Golflehre ausgebildet – mit den im Anschluss besten Aussichten einer Karriere im Golf, aber auch in vielen anderen Bereichen und Berufszweigen.“⁴²

Kurz je šesti semestrový a je prvním vysokoškolským studijním programem, který kombinuje golfovou a sportovní vědu. Toto studium je ukončeno po třech letech s akademickým titulem "Master of Science" a je určen především pro golfové

⁴¹ Egtf [online]. [vid. 6. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.egtf.co.uk/>

⁴² PGA.DE [online]. [vid. 6. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.pga.de/master-studium-golf.html>

profesionály PGA, kteří se chtějí dále kvalifikovat na univerzitní úrovni za účelem rozvoje nových profesních oborů.⁴³

⁴³ Dříve citovaný zdroj

Dalším trendem ve světě vzdělávání golfových trenérů je jeho komplexnost. Na níže uvedeném obrázku „*Championship coaching Golden Circle*“, který lze přeložit jako zlatý kruh mistrovského koučování, chci poukázat, že golfový trenér moderní doby neučí jen golf. Jsou na něj vývíjeny tlaky, aby lépe porozuměl švihů, kupříkladu v oblasti biomechaniky, posilování či fyzioterapie. Musí se ale také orientovat ve školství, aby některým klientům dokázal poradit, jak a proč studovat univerzity či střední školy s golfem. V neposlední řadě musí být také mentorem a příležitostným psychologem.

Další výzvou, se kterou se golfový trenér této doby musí pasovat jsou moderní technologie. Tím mohou být slow motion kamery, radary rychlostí a další snímače a pomůcky, které dokáží vyhodnotit velké množství technických dat z hráčova švihů a odpalu. Porozumění této stránky je důležité také za účelem výběru vhodného vybavení (holí) pro klienta i sebe samotného. Do řady věcí, které dobrý golfový trenér by měl alespoň okrajově znát jsou stravovací návyky, jak při hře, tak i mimo ni. Jelikož jedno kolo sportovního golfu trvá zhruba čtyři hodiny je i toto jeden z faktorů, který ovlivňuje výsledky hráče.

Figure 1.1 Championship coaching Golden Circle.

Obrázek 2 *Championship coaching*⁴⁴

1.3.4 Pedagogika sportu

Pojem pedagogika sportu má hlavní oporu v pedagogice jako takové, vychází z ní. Tento obor má velmi silné postavení v Německu „*Sportpädagogik*“, kde se dělí do několika oblastí. Pedagogika školního sportu „*Schulsport*“, pedagogika soutěžního

⁴⁴ GILBERT, W., 2017. *Coaching better every season: a year-round system for athlete development and program success*. Champaign, IL: Human Kinetics. ISBN 9781492507666.

sportu „*Sportpädagogik*“ a pedagogika rekreačního/volnočasového sportu „*Pädagogik des Leistungssports*“. V anglosaské oblasti se vyskytuje pod názvem „Sport pedagogy“ či „*The Physical Education and Sport pedagogy*“.⁴⁵

Pedagogika je věda, která se zabývá výchovně vzdělávacím procesem.⁴⁶ Pedagogika sportu se tedy zaměřuje na tento proces v oblasti sportu. Vzdělávání označuje probíhající proces, která vede k osvojení vzdělávacích obsahů v rámci dlouhodobého časového horizontu. Vzdělání naopak můžeme chápat jako sumu systematizovaných poznatků, činností a postojů.

Historie

Empiricko-analytické směry jsou v pedagogice sportu nejstarší a nejvíce rozvinuté. V oborech psychologie a pedagogiky sportu se u nás vytvářela velmi silná tendence spojená se zkoumáním osobnosti sportovce a trenéra v 70. minulého století. Pedagogiku sportu (diagnostiku, osobnost a činnost trenéra, otázky motivace, emoce u mládeže aj.) rozvíjeli především prof. Bohumil Svoboda a doc. Jan Kocourek na UK FTVS v Praze.⁴⁷

1.3.5 Didaktika trénování

Vymezení didaktiky se mění společně s dobou a také pojetím výuky, jako takové. J. Skálová vymezuje obecnou didaktiku jako teorii o vzdělávání a vyučování, která je zaměřena především na problematiku obsahů. Na proces, při kterém si žáci uvedený obsah osvojují. J. Maňák definuje pojem didaktika jako teorii vzdělávání, která zahrnuje všechny jevy a procesy, dotýkající se záměrné kultivace člověka, a to ve všech formách a stádiích vývoje.⁴⁸

Z definic didaktiky je zjistitelné, že hlavním centrem tohoto termínu je vzdělávací proces, učitel - žák.

⁴⁵ JANSÁ, P., 2012. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2026-8.

⁴⁶ VALÍŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H., BUREŠ, M., 2011. *Pedagogika pro učitele*. 2. rozš. a aktual., vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3357-9.

⁴⁷ JANSÁ, P., 2012. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2026-8.

⁴⁸ ZORMANOVÁ, L., 2014. *Obecná didaktika: pro studium a praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4590-9.

Proces vedení tréninku směřuje k tomu, aby se dovednost klienta stala reálnou. Zautomatizování zvyků probíhá dle Valenty v následujících fázích:⁴⁹

- a) neohrabané používání dovednosti, jeho nepříjemné sebeuvědomění si při použití této dovednosti
- b) méně neohrabané, avšak stále nepřírozené, neautentické užívání dovednosti
- c) už dovedné, ale pouze mechanické používání dovednosti
- d) již zautomatizované a rutinní, do celku integrované, užívání dovednosti

Reflexe

Tento termín označuje zjednodušeně ohlédnutí, myšlenkové i pocitové, za vykonanou aktivitou. Při reflexi nastává mnoho procesů: vybavování z paměti, analyzování, definování vztahů mezi jevy, syntéza, vyjádření se či zosobnění daných témat. „*Cíle reflexe je tedy zvýšení efektivity praktického, zkušenostního ad. Učení.*“⁵⁰

Valenta ve své publikaci „Didaktika osobnostní a sociální výchovy“ dělí reflexi na Re-flexi a Pre-flexi.

Re-flexe obsahuje:

- popis, připomenutí, vyjádření, zopakování odehraného děje
- analýzu, posuzování, zhodnocení toho, co se odehrálo
- syntézu v podobě zobecnění zkušenosti
- vyjádření určitého závěru z předchozích kroků → sumarizace

Pre-flexe obsahuje:

- vyjádření doporučení či návrhu změny chování. Popř. plánu této změny
- doporučení/úkoly k **transferu** získané dovednosti do odlišných či dalších situací, které jedinec zažívá

⁴⁹ VALENTA, J., 2013. *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4473-5.

⁵⁰ VALENTA, J., 2013. *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4473-5. Str. 180.

Model reflexe v golfovém tréninku

Jedním z nejnámějších modelů, který je také použitelný vhodně pro golfový trénink je tzv. Kolbův cyklus učení.

Toto schéma učení popisuje Činčera ve své knize „Práce s hrou pro profesionály“. Základem tohoto schématu je spirála (o dvou až pěti sekvencích), ve které každá fáze funguje jako motivace pro fázi další. Tím se vytváří nekonečná spirála. Nejčastěji uváděné sekvence jsou transfer, zkušenost, reflexe a zobecnění.⁵¹

Pedagog, v našem případě golfový trenér, zve účastníky k různým aktivitám, které pro ně znamenají určitou výzvu. Na zvládnutí určených aktivit musí aplikovat dovednosti, které se musí rozvíjet.

Zkušenost (zvládnutí či nezvládnutí) je nejdříve reflektována. Je tedy vyhodnocen průběh aktivity. Jednání jednotlivých účastníků a jednání celé skupiny jakožto celku.

Zobecňující fáze obsahuje vyhledání vztahu aktivity, zkušenosti a jednání ve vztahu k běžné realitě.

V poslední fázi (**transferu**) je formulováno poučení o případné změně jednání. To platí jak pro jednotlivce, tak pro celou skupinu. Tento proces je tak základem pro novou zkušenost.

Tento princip je možné vyjádřit jakožto nekonečnou hru mezi zkušeností a reflexí.⁵²

Flow

Flow chápeme jako ponoření účastníků do situace. V kontextu výše uvedeného Kolbova cyklu je důležité nejprve klienty zaujmout pro hru, který Činčera označuje jako flow.

Mühlfeit popisuje flow jako činnost, při které člověk „ztrácí ponětí o čase“. Také podle něj se jedná o stav, ve kterém je člověk nejspokojenější.⁵³ Csikszentmihalyi popisuje flow jako zapojení do činnosti pro ni samou. Ego zmizí a čas „letí“. Každá aktivita, pohyby i myšlenky vyplývají z předchozích. Jedná se o zapojení celé bytosti

⁵¹ ČINČERA, J., 2007. *Práce s hrou: pro profesionály*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1974-0.

⁵² Dříve citovaný zdroj

⁵³ MÜHLFEIT, J., COSTI, M., 2017. *Pozitivní leader: jak energie a štěstí pohánějí špičkové týmy na cestě k úspěchu*. Přeložil Viktor JUREK. Brno: Management Press. ISBN 978-0-265-0591-4.

a používání všech svých schopností až do úplných krajností.⁵⁴ Pro golfového trenéra to znamená, čím déle jsou klienti schopni v tomto stavu setrvat (trénovat), tím déle budou fungovat na optimální výkonnostní úrovni. Zde je tedy vyvíjen tlak na golfového trenéra, který musí klientovi zprostředkovat během tréninku takové aktivity, které klienta právě do výše uvedeného flow přivedou a také ho v něm udrží.

Mühlfeit dále popisuje, že nejproduktivnější stavy přicházejí ve chvílích, když naše tělo nebo mysl donutíme (dotlačíme) na hranu jejich možností s cílem něčeho náročného, ale smysluplného.⁵⁵

Stav flow zažíváme, když se dostaneme do rovnováhy mezi náročností daného úkolu a úrovní našich dovedností.

Vysoká náročnost + vysoká úroveň dovedností = *flow*

Úkoly, které trenér předkládá musí být tedy skutečnou výzvou, ale ne nezvladatelné. Díky tomu, že se klient ocitne na hranici svých možností získá nové zkušenosti.

Cíle, které trenér nastavuje klientovi musí být jasné, konkrétní a rozumně dosažitelné. Je vhodné si každý trénink zvolit jednu věc, kterou společně s klientem trenér bude vylepšovat.

Důležité pro flow je využívání zpětné vazby, kdy klient vyžaduje vědět stav, ve kterém se nachází. V neposlední řadě musí trenér zařídit klientovi prostředí, takové, aby nebyl během aktivity rušen a nic ho tak nevyvádělo z jeho procesu trénování a učení se novým dovednostem a schopnostem.

Trenér také může působit jako motivátor, který dodává odvalu a energii k tomu, aby se jeho klient nebál s náročnější aktivitou začít.

1.3.6 Role trenéra jeho činnost

Široce rozmanitou roli trenéra popisuje Goussard in Lazarová, Uhlířová⁵⁶. Vyzdvihují rozmanitost rolí trenéra a popisují specifika trenérské profese v přebírání různých rolí, které popisují následujícím způsobem:

⁵⁴ CSIKSZENTMIHALYI, M., 1990. *Flow: the psychology of optimal experience*. New York: Harper & Row.

⁵⁵ MÜHLFEIT, J., COSTI, M., 2017. *Pozitivní leader: jak energie a štěstí pohánějí špičkové týmy na cestě k úspěchu*. Přeložil Viktor JUREK. Brno: Management Press. ISBN 978-80-265-0591-4.

- Role prodejce (obchodního cestujícího) → Vyjednávání se sportovci. Přesvědčování o kvalitě toho, co nabízí. Vede sportovce (popř jejich okolí) k rozhodnutí, které on sám považuje za dobré.
- Role důstojníka (vojáka, bojovníka) → Jde o situaci závodu nebo soutěže, podstatou práce se stává velení. Musí zajistit výkon, za který nese odpovědnost právě on z pozice trenéra.
- Role pedagoga → Stává se zprostředkovatelem znalostí, dovedností, mediátorem a vychovává také vlastním vzorem. Odměňuje nabyté znalosti a dovednosti, zaujímá nedirektivní přístup.
- Role animátora → Usměňuje život v týmu, drží v rukou klíč k jeho aktivitám. Uspadňuje komunikaci, reguluje napětí v týmu, zplnomocňuje jedince, aby poznali a rozvíjeli svůj vlastní potenciál. Přebírá pozici „zrcadla“ nejen pro sebeuvědomění sportovců, ale také proto, aby cítili, že jsou uznáváni, přijímáni a že jim rozumí.

Každý očekává od role trenéra něco jiného. Tato očekávání jsou rozdílná v návaznosti na kontext a osoby, se kterými trenér ze své pozice vstupuje do interakce. Jedná se očekávání, která od něj mají sportovci/klienti, funkcionáři, majitelé klubů, v případě golfu také výbor klubu či veřejnost a běžní členové golfového klubu.

Profesní role trenéra golfu a jeho postavení se mění v závislosti na proměnách a vývoji sportovního světa v obecné rovině a světa golfu. Stále vyšší nároky jsou kladeny na trenérovou obsáhlé dovednosti a znalosti. Těmi jsou strategické, taktické a vůdcovské schopnosti a v neposlední řadě také na jeho pedagogickou odpovědnost. V této souvislosti je pozice trenéra řazena do pedagogických profesí. Z tohoto úsudku vyplývá, že podobně jako pro učitele či pedagogy volného času, požadavek na široké vzdělání, které se ve všech těchto případech musí zaměřovat na aktuální pedagogické, psychologické, etické a další.⁵⁷

Během golfového turnaje či dalšího sportovního utkání či soutěže jsou trenéři vystavováni vysokému psychickému tlaku. V návaznosti na který, nemusí jejich činnost odpovídat aktuálním potřebám sportovce v průběhu hry.

⁵⁶ LAZAROVÁ, B., UHLÍŘOVÁ, V., 2006. *Osobnost trenéra a profesní požadavky*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. ISBN 80-210-4136-6.

⁵⁷ LAZAROVÁ, B., JŮVA, V., 2006. *K některým otázkám vzdělávání trenérů*. In Sport a kvalita života. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, 2006 [CD - ROM]

Trenérská role spočívá jednoznačně v sociálních vztazích a v sociálním vztahu (vztah osobnosti ke společenským a sociálním systémům. Během sportovní aktivity a ve sportu obecně jsou sociální pozice a sociální role dynamickým prvkem, který je způsobený také dynamičností prostředí (golfových areálů), ve kterých sportovní činnost probíhá.

Krizově intervenční kompetence

Jedná se o kompetenci, která zahrnuje dovednosti trenéra, poskytovat sociální oporu a poradenství. Jedním z klíčových hledisek, proč je zvládání zátěžových situací. Tyto situace mohou být jak ve sportu, tak v osobním životě. Krizově intervenční kompetence pomáhá trenérovi profesionálně zvládnout základní činnosti (Rychle se zorientovat v situaci. Zvážit vlastní možnosti, práva a povinnosti ve vztahu k problému, sportovci. Rychle a adekvátně zasáhnout nebo vypracovat plán intervencí, resp. rychle a účelně se rozhodovat o dalších postupech. Vyhodnotit účelnost své intervence a reflektovat novou zkušenost.) Během reakce na problémovou situaci.

Mezi tyto kompetence patří především:⁵⁸

- řízení vlastních emocí
- schopnost sebereflexe
- empatie
- osobní zralost trenéra

Trenér je laik v psychologickém poradenství. Nemělo by tomu však být v poradenství pedagogickém. Na tomto poli by měl poskytnout sociální oporu a profesionálně zvládnout situaci krize. Zde trenér musí vždy pamatovat na specifika každého jedince. Rozdíl pohlaví, věku, tělesných či mentálních možností.

1.3.7 Role trenéra golfu

Role trenéra v tréninku golfu se v průběhu vzájemné spolupráce mezi klientem a trenérem mění, zejména v oblasti tréninkových požadavků. To popisují výukové materiály ČGF pro školení trenérů golfu ČGF.

⁵⁸ LAZAROVÁ, B., 2005. *Netradiční role učitele*. Brno: Paido. ISBN 80-7315-115-4.

- a) *Když hráč poprvé přijde na trénink a začne se účastnit soutěží, je trenér tou osobou, která vede hráče ve všech oblastech – oznamovací a ukazující styl výuky.*
- b) *Jak se hráč zlepšuje a herně roste, začíná rozumět technice, tak se role trenéra postupně mění. Trenér s hráčem diskutuje o tréninkových požadavcích a výsledek je oběma odsouhlasen (zapojující styl výuky).*
- c) *Jakmile si hráč zažije tréninkové principy a rozumí jim, pak si hráč může určovat tréninkové požadavky. Role trenéra se stává více mentorskou, poskytuje rady a podporu, kdykoliv je vyžadována.⁵⁹*

Požadavky na trenéra

Trenér se musí neustále rozvíjet v řadě schopností: organizovat, zabezpečovat, budování vztahu, předávání instrukcí a vysvětlování, předvádění, pozorování, analyzování, dotazování a poskytování zpětné vazby.

„Organizační → Při organizaci tréninkové jednotky potřebujeme v předstihu plánovat způsob vedení svěřenců, využití pomůcek a náčiní a zabezpečit oblast tréninku – při výuce skupin podle počtu, schopností a dovedností a plánované aktivity. A v průběhu tréninku kontrolovat bezpečný průběh plánovaných aktivit.

Bezpečnostní → Při zajišťování bezpečného prostředí pro trénink musíte posuzovat možná rizika v termínech: oblast pro trénink, náčiní a pomůcky a svěřenci. Neustále kontrolovat a monitorovat možná rizika v průběhu tréninku a udržovat hráče v plnění tréninkových úkolů a správném tréninku a vývoji.

Sociální – budování vztahu → Při budování vztahu se svými svěřenci se učíme používat jejich jména, úsměv (mimiku) a oční kontakt, vést raději samotného svěřence jako celek než pouze golf jako takový, projevovat zájem o jeho starosti i radosti a respektovat svěřence. 27

Komunikační - Instrukce a vysvětlování → Při předávání instrukcí bychom měli plánovat a přemýšlet nad tím, co řekneme tak, abychom získali a udrželi pozornost svěřenců, ujistili se, že nás všichni slyší, podávat jednoduché informace a kontrolovat zda nám rozumí pomocí otevřených otázek.

⁵⁹ Výukové materiály Česká golfová federace, Národní institut golfového vzdělávání

Herní (demonstrace) → Při předvádění a ukázkách dbáme na to, aby nás všichni dobře slyšeli a bylo na nás také dobře vidět. Uvést jeden nebo dva klíčové body, na které se mají zaměřit a předvést v tichosti dvakrát nebo třikrát - zepředu, z boku případně i ze zadního pohledu. Zeptáme se, zda jsou nějaké dotazy a ujistíme se, že všichni rozuměli pomocí otevřených otázek. Občas může být užitečné a vhodnější využít pro ukázkou jednoho ze svěřenců.

Analytické (pozorovat a analyzovat) → Při pozorování a analýze rozdělujeme pohyb do několika fází a vždy se soustředíme jen na jednu fázi. Průběh pohybu pozorujeme několikrát z rozlišných úhlů a vzdáleností, porovnáváme pohyb se svým technickým švihovým modelem, a pokud je to žádoucí, navrhuje korekce. Pamatujte, že při pozorování využíváme také sluch – např. svištění hole.

Zpětná vazba → Při poskytování zpětné vazby vedeme svěřence k sebeanalýze pomocí pokládání správných otevřených otázek, poskytováním specifických a jednoduchých doporučení v jednom nebo dvou bodech, ujistíme se, že rozumí dalším úkolům a celý proces vedeme pomocí získávání pozitivních zkušeností svěřence.“⁶⁰

1.3.8 Vedení tréninku

Kompetence pedagogických pracovníků představují soubor specializovaných odborných dovedností a osobnostních dispozic. Těmito dispozicemi musí být pedagog vybaven tak, aby mohl správně vykonávat svou profesi.⁶¹

Žádoucí psychologické vlastnosti, kterými má pedagog při výkonu profese oplývat Jedlička v „Pedagogické psychologii pro učitele“ zařazuje:

- komunikační zdatnost
- schopnost učení se (ochota k celoživotnímu vzdělávání)
- emoční stabilita
- otevřenost vůči ostatním lidem

U profesí, které jsou více orientovány na potřeby druhých, pokládá za významné také tyto pedagogovi kvality:

- empatie (vcítění se do pocitů druhých)
- autenticita (schopnost být sám sebou, být opravdový)
- kongruence (souhlasnost s tím, co veřejně trenér/pedagog vyznává)

⁶⁰ Výukové materiály Česká golfová federace, Národní institut golfového vzdělávání

⁶¹ JEDLIČKA, R., KOŤA, J., SLAVÍK, J., 2018. *Pedagogická psychologie pro učitele: psychologie ve výchově a vzdělávání*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0586-1.

Cíl vyučování/tréninku

Vyučování v golfovém tréninku je specifický druh lidské činnosti, který spočívá ve vzájemné součinnosti trenéra a klienta. Proces vyučování z obecného hlediska definuje Průcha v knize „Moderní pedagogika“ takto:

„Vyučování je v podstatě specificky organizovaná sociální situace, jejímž smyslem je umožňovat a podporovat učení subjektů.“⁶²

Cíle z velké většiny ovlivňují ostatní komponenty výuky a vztahů mezi nimi. Představují očekávané výsledky, k nimž pedagog se svými žáky směřuje.⁶³

Cílem golfového tréninku je dosažení maximálního pocitu spokojenosti ze hry. Pod tímto pojmem spokojenost každý hráč golfu může projektovat rozdílné pocity. Pro někoho se může jednat o co nejlepší sportovní výsledek a pro někoho jiného pouze o příjemný pocit ze hry. Úkolem golfového trenéra je, aby „vytušil“ (popř. se s klientem dohodl), na čem klientovi záleží a umožnil mu tento proces jako takový kvalitně prožít.

Znalosti a dovednosti, které trenér předává, jsou závislé na učení a porozumění obsahu toho co trenér vykládá. Klient by tak při správném vedení měl nabývat znalost obsahu. Učení je získávání znalostí a dovedností, které je uvědomělé a systematické.⁶⁴

V procesu tréninku sportovní činnosti dochází k vytváření silných sociálních vazeb mezi sportovními realizátory. V psychologii trénování/koučování se vytváří vzájemná interakce mezi sportovcem a koučem/trenérem. Tato interakce je označována jako dyadická interakce. Význam spočívá ve vzájemném působení kouče/trenéra a sportovce, kde chování jednoho se stává podnětem pro druhého. Tato reakce se následně stává podnětem pro prvního. Kouč/trenér musí mít vyvinuty některé vlastnosti ve vztahu ke specifčnosti golfu jako sportu/hry a průběhu jeho soutěžní činnosti, zejména tedy trenér musí být tvůrčí osobností.⁶⁵

⁶² PRŮCHA, J., 2017. *Moderní pedagogika*. 6. aktual. a dopl. Vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1228-7. Str. 303.

⁶³ JEDLIČKA, R., KOŤA, J., SLAVÍK, J., 2018. *Pedagogická psychologie pro učitele: psychologie ve výchově a vzdělávání*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0586-1.

⁶⁴ JEDLIČKA, R., KOŤA, J., SLAVÍK, J., 2018. *Pedagogická psychologie pro učitele: psychologie ve výchově a vzdělávání*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0586-1.

⁶⁵ VANĚK, M. a kol., 1983. *Psychologie sportu*. Praha: Olympia.

1.3.9 Výchovné působení

Pedagogický proces je založen na mezilidském kontaktu. Tento kontakt proces samozřejmě ovlivňuje. V této souvislosti se dostáváme k termínu **interakce**. Toto slovo vede k tomu, že se nejedná o jednosměrný proces, ale o vzájemné působení dvou, nebo i více subjektů.

Ve výchovném procesu existuje mnoho variant interpersonální interakce. Jedná se o interakce mezi rodiči a dětmi, sourozenci, dětí ve škole. Ve školním prostředí pak interakce mezi učitelem a žákem. V nám blízké mimoškolní oblasti se jedná o interakci mezi trenérem a sportovcem/klientem či mezi vedoucím a účastníkem.

J. Piaget v publikaci J. Pelikána rozlišuje dva typy vztahů v sociálním začlenění – nátlak a kooperaci. Co se týče nátlaku/donucení, tak se jedná o působení autority s cílem dosáhnout převzetí pravidel či norem. Naopak kooperace je charakterizována jednoduchou výměnou mezi sobě rovnými jedinci na základě vzájemnosti a reciprocity.⁶⁶

Jelikož je na golfovém tréninku klient dobrovolně, tak by se mělo jednat o kooperaci mezi trenérem a klientem. Jedním z hlavních cílů této kooperace je zlepšení golfové hry. V případě výchovného kontextu golfového tréninku, golfová lekce pod vedením kvalitního golfového trenéra přináší i jistou nadstavbu. Tato nadstavba kvalitního sportovního trenéra jakožto pedagoga dodává přidanou hodnotu. Touto přidanou hodnotou může být předání etiky golfu a norem chování. V případě, že je trenér kongruentní a chová se tedy souhlasně k tomu co říká, pak tak vychovává své klienty nejen z hlediska sportovní stránky, ale také lidské.

1.3.10 Trenérství, jako pomáhající profese

Trenérství na první pohled není typickou pomáhající profesí, jako je tomu u pozic lékaře, psychologa či zdravotní sestry. Přesto zde lze nalézt celou řadu společných prvků.

Trenér se častokrát stává s klientem/sportovcem důvěrníkem, který s ním tráví většinou pravidelně hodně času. Vytváří si tedy k němu silný vztah a zná klienta velmi dobře. To i díky různým situacím (pozitivním i negativním), které na golfovém hřišti

⁶⁶ PELIKÁN, J., 1955. *Výchova jako teoretický problém*. Ostrava: Amosium Servis. ISBN 80-85498-27-8.

společně zažijí. Jelikož je trenér dle zákona pedagogickým pracovníkem, tak se tímto zařazuje společně s ostatními pedagogy mezi pomáhající profese.

„V širším slova smyslu lze dnes jako pomáhající označit takové profese, jejichž posláním je nejrozmanitější péče o klienty nebo jejich podpora, která u nich přispívá k subjektivnímu pocitu vyrovnanosti, spokojenosti a pohody anebo stimuluje potenciál k vyrovnávání se s nároky obtížných životních situací či k osobní změně“⁶⁷

I trenérství má tedy blízko k pomáhající profesi. V případě golfového trenéra nejde však primárně o změnu klientovi osobnosti či její rozvoj, nýbrž spíše o jejich sportovní rozvoj. Trenér by však měl být schopen pomáhat klientům v obtížných situacích, které jsou většinou spojeny se sportovní aktivitou. Důležitou součástí pomáhání je tedy vztah mezi klientem a trenérem.

C. R. Rogers spatřuje podstatu úspěšného pomáhání v setkání dvou rovnocenných partnerů. Klient je chápán, oceňován jako člověk, který je schopen pozitivní změny a růstu.⁶⁸

Klíčové charakteristiky vztahu trenér – klient jsou úcta ke klientovi (být vřelý, akceptovat a pozitivně oceňovat), autenticita (být opravdový, sám sebou) a empatie (pochopení pro klienta a jeho prožívání). Prostředky, které to naplňují mohou být verbálního a neverbálního charakteru. Důležité je naslouchání a snaha porozumět.

Syndrom vyhoření a mentální hygiena

Jelikož jde v trenérství o pozici, která je založena na vztahu s klientem. Může v této pomáhající profesi dojít k vyčerpání a následnému burn-out syndromu. Definice, kterou jsem použil již ve své bakalářské práci, jejíž předmětem byl krátkodobý golfový program pro seniory, vyjadřuje tento stav takto:

„Jde o stav psychického, fyzického a emocionálního vyčerpání.“⁶⁹ Více podrobná definice představuje vyhoření jako“ „a) stav emočního a tělesného vyčerpání

⁶⁷ KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V., 2001. *Prostředí, člověk výchova*. Brno: Paido. ISBN 80-7315-004-2. Str.188.

⁶⁸ KOPŘIVA, K., 1997. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-429-X.

s nedostatkem zájmu o práci a s nízkou důvěrou v druhé, b) depersonalizaci klientů; ztrátu zájmu a cynismus vůči nim, c) odsuzování sebe samého, nízkou pracovní morálku a hluboký pocit selhání.“⁷⁰

1.3.11 Analýza stávajících požadavků na profesní výbavu u nás a v zahraničí

Pro trenéra, ať je jím kdokoli, platí jedna podmínka, a to v případě, pokud za výuku pobírá peníze. Pro takové činnosti musí mít oprávnění ze zákona. Tedy živnostenské oprávnění. K získání oprávnění potřebuje kvalifikaci danou zákonem. Takovou kvalifikací je pedagogické vzdělání na úrovni vysoké školy či trenérský kurz ČGF. Jestliže potřebnou kvalifikaci osoba má, může trénovat a samozřejmě zvažovat, jestli jí vstup do PGA, nebo jiného profesního sdružení přinese užitek.

Trénovat v klubu, nebo golfovém zařízení může tedy kdokoli, kdo to umí. Trénovat jiné členy klubu a hosty klubu může závodní hráč, předseda klubu nebo místní nadšenec, zkrátka kdokoli bezplatně. V případě profese golfového trenéra je tedy potřeba mít určitou kvalifikaci. V České republice také u některých hráčů převládá mýtus, že profesionální golfový trenér musí být členem PGA. Česká asociace profesionálních hráčů (PGAC) je však občanské sdružení jako každé druhé dobrovolné sdružení. Nemá v českém golfu žádná psaná privilegia pro výběr golfových trenérů, stejně jako svaz greenkeeperů (lidé, kteří mají na starost údržbu golfového hřiště) nemá vliv na výběr zaměstnanců golfového klubu a svaz výrobců golfového náčiní nemá vliv na to, čím se bude hrát na turnajích. PGAC tedy v ČR funguje podobně jako cechovní sdružení osob stejného profesního zaměření. Svou pozici v ČR a v českém golfovém prostředí staví na autoritě. Tato autorita plyne z toho, že PGAC vlastní intenzivní výchovou profesionálních učitelů předkládá uživatelům alternativu, nikoli však podmínku, pro výběr golfového trenéra

Dle kvalifikačního řádu ČGF je profesionální trenér plně kvalifikovaný profesionál podle vnitřních pravidel PGAC. Trenér golfu ČGF je absolvent některého z odborných kurzů či školení organizovaných v rámci NIGV (Národní institut golfového vzdělávání-instituce spadající pod ČGF) a obsahujících základy sportovního tréninku a

⁶⁹ VENGLÁŘOVÁ, M., 2007. *Problematické situace v péči o seniory: příručka pro zdravotnické a sociální pracovníky*. Praha: Grada. Str. 80. ISBN 978-80-247-2170-5

⁷⁰ HAWKINS, P., SHOHET, R., 2004. *Supervize v pomáhajících profesích*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-715-9.

golfovou specializaci. „*Trenér golfu ČGF je osoba, pro kterou výuka golfu není hlavní pracovní činností a která dodržuje Pravidla amatérského statusu. Trenér golfu ČGF aktivně pomáhá klubu ČGF zejména při výchově dětí a mládeže a jako takový může obdržet úhradu výdajů, platbu nebo jinou kompenzaci za lekce golfu, a to výhradně prostřednictvím klubu ČGF.*“⁷¹

Pro golfové trenéry třetí třídy jsou závazné vstupní podmínky: členství v klubu ČGF, tři roky aktivní golfista, dosažení věku 18 let, HCP 26,4 a nižší, základní znalost pravidel golfu a etikety, písemné doporučení klubu ČGF. Školení probíhá s časovou dotací v rozsahu 40 hodin (15 hodin teorie-obecná část, 25 hodin praxe-odborná část). Kurz je zakončen závěrečnou zkouškou z teorie a praxe.

Pro trenéry druhé třídy jsou dle kvalifikačního řádu platná tato pravidla. Ukončené středoškolské / vysokoškolské vzdělání (maturita / diplom), členství v klubu ČGF, dosažení věku 21 let, HCP 18 a nižší, platná certifikace rozhodčího golfu III., popř. vyšší třídy, min. tři roky trenér golfu ČGF III. Třídy, min. 100 hodin práce s mládeží v předcházejícím kalendářním roce, písemné doporučení klubu ČGF s potvrzenou výukovou praxí. Školení obsahuje základy sportovního tréninku (obecná část) - časová dotace v rozsahu 50 hodin, specializace golf (odborná část) - časová dotace v rozsahu 100 hodin, závěrečná zkouška je také z teorie a praxe. Trenér ČGF první třídy musí mít členství v klubu ČGF, být minimálně 3 roky trenér golfu ČGF II. třídy nebo min. 3 roky od získání statusu cvičitel II. Třídy, HCP 9,9 a nižší, min. 200 hodin práce s mládeží v předcházejícím kalendářním roce, platnou certifikace rozhodčího golfu III., popř. vyšší třídy, písemné doporučení klubu ČGF s potvrzenou výukovou praxí.

Školení pro trenéry prvních tříd probíhá s časovou dotací v rozsahu 80 hodin. Formou seminářů a workshopů s předními golfovými odborníky a odborníky z dalších sportovních věd (kondiční cvičení, fyziologie, biomechanika, dietologie a suplementace, psychologie aj.) Kurz je zakončen závěrečnou prací. Ta obsahuje představení vlastní koncepce sportovní přípravy dětí a mládeže v písemné podobě.

V ČR tedy trenér může mít kurz ČGF, PGAC či mít pedagogické vzdělání získané na VŠ.

⁷¹ *Kvalifikační řád ČGF*. www.cgf.cz [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <http://fls.cgf.cz/DBFL/CGSRedaction/Documents/Kvalifikacni%20rad%20CGF.pdf>

V zahraničí je tomu podobně jako v ČR. Existuje vždy tedy federace daného státu, která má za úkol rozvoj golfu v dané zemi. Oproti praxi českého trenérského golfového vzdělávání zde figurují další „konkurenční“ subjekty, které tak konkurují PGA. Toto konkurenční prostředí přináší větší nabídku pro zájemce o pozice golfových trenérů. Tyto subjekty nabízí různě hodnocené certifikáty pro golfové trenéry. Vždy záleží na dobrém renomé společnosti, která daný certifikát novému trenérovi vydá.

Poté je rozhodné slovo zaměstnavatele, ve většině případů klubu nebo golfové akademie, který budoucí golfové trenéry zaměstnává.

Světová federace golfových učitelů Velké Británie a Irska, anglicky psáno World golfers teacher federation of Great Britain and Ireland, k tomuto tématu na svých webovských stránkách píše:

„Start designing your own perfect lifestyle by gaining a nationally recognised certification as a golf coach“⁷²

To lze pro naše potřeby základní analýzy přeložit následovně: *Začněte budovat váš perfektní život získáním celostátně uznávaného certifikátu golfového trenéra.*

1.4 Osobnost trenéra

Postupná profesionalizace profese trenéra vyžaduje její přesnější definici. To včetně vyjasnění podmínek a kompetencí. To se týče i osobnostních kompetencí. To vše pro úspěšné vykonávání této profese.

Odborníci (především sportovní psychologové a trenéři) uvádí na základě řady teoretických a empirických přístupů mnoho důležitých osobnostních kompetencí (předpokladů), které jsou důležité pro úspěšný výkon v této pozici.

Svoboda v návaznosti na jeho výzkum v publikaci *„Pedagogika sportu“* uvádí tyto důležité osobnostní charakteristiky:⁷³

- vůdcovství
- odpovědnost
- emoční stabilita
- sounáležitost, blízký vztah ke členům skupiny

⁷² WGTFGFB [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z: <http://www.wgtfgb.com/becomeacoach/>

⁷³ SVOBODA, B., 2003. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0156-7.

- ctižádostivost až lstivost

Svoboda dále v jeho publikaci uvádí rozdíly mezi trenéry kolektivních sportů (sportovní hry, jako fotbal, házená atp.) a trenéry jednotlivců (běžec na lyžích, atlet atp.).

Trenéři sportovních her vykazovali v jeho studii nízký neuroticismus a vysokou extroverzi. Měli také vyšší náklonnost k submisivitě, skromnosti a závislosti. Oproti trenérům jednotlivců jsou více dobrodružní a aktivní. Jsou také více obratní a vypočítaví. Trenéři jednotlivců ve Svobodově výzkumu vykazovali větší tvrdost, realismus a jsou také, celkem překvapivě, více závislí na skupině.

Šafář na jedné z jeho přednášek uvádí obsáhlejší výčet osobnostních vlastností. Úspěšný trenér dle jeho musí mít následující výčet osobnostních charakteristik:

- flexibilita
- inteligence
- tvořivost
- motivace k dosažení úspěchu
- emocionální stabilita
- rozhodnost
- vytrvalost
- odolnost k frustraci
- sebevědomí
- dostatečná sebedůvěra
- orientace na realitu
- schopnost dobře komunikovat

V publikaci „*Osobnost trenéra a profesní požadavky*“ autorky popisují, že základem úspěšného trenéra je:⁷⁴

- přirozená autorita
- schopnost motivovat svěřence
- sebereflexivita

⁷⁴ LAZAROVÁ, B., UHLÍŘOVÁ, V., 2006. *Osobnost trenéra a profesní požadavky*. In Sborník prací Fakulty sportovních studií – Sport jako sociálně-kulturní fenomén. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. ISBN 80-210-4136-6.

- faktor vůdcovství

1.4.1 Typy trenérů

Způsob charakterizování osobnosti jedince má několik možností. Vyjadřují stupeň obecného pozorování. Pozorování určitých projevů jedince v různých (přesto srovnatelných) situacích. Díky kterým je možné k obvyklému adjektivnímu charakterizování jedince. To znamená označení jedince určitou vlastností osobnosti. V psychologii osobnosti se taková charakteristika popisuje jako psychická vlastnost osobnosti nebo její rys.⁷⁵

Metodické listy, které slouží, jako podklady pro kurzy golfových trenérů popisují roli trenéra následovně:

- a) Poradce – radí golfistům při tréninku, co mají provádět, doporučuje vhodnou výbavu a oblečení.*
- b) Hodnotitel – Hodnotí výkonnost golfisty v průběhu tréninku a soutěže.*
- c) Rádce – Řeší emoční problémy pomocí sdílení obav hráče, které je uklidňuje.*
- d) Demonstrátor – předvádí golfistům dovednosti, které požaduje od svých žáků.*
- e) Kamarád – V průběhu práce s hráčem se vytváří osobní vztah, kdy se trenér stává nejen někým, kdo udílí rady v průběhu tréninku, ale také někým, s kým hráči diskutují o svých problémech a sdílejí s ním svůj úspěch. Je důležité udržet osobní informace v tajnosti, jinak ztrácíte respekt hráče jako trenér, ale i jako kamarád.*
- f) Plánovač – Vyhledává vhodné soutěže pro své svěřence tak, aby jim pomohl dosáhnout vytyčených cílů v průběhu celé sezóny.*
- g) Nálezce faktů – shromažďuje údaje o výsledcích národních i mezinárodních tak, aby udržel krok s aktuálními tréninkovými technikami a metodami.*
- h) Fontána znalostí – tato role je součástí role „poradce“ v tom, že se vás budou svěřenci často ptát na jakékoliv otázky z kterékoliv sportovní události, které viděli v televizi, ohledně výživy, sportovních úrazů a dalších témat, které s golfem nemusí úzce souviset.*
- i) Instruktor – instruuje hráče v oblasti golfových dovedností.*
- j) Mentor – Když hráč absolvuje tréninkovou jednotku, je trenér zodpovědný za bezpečí svěřence, vůči rodině i přátelům. Trenér sleduje zdravý hráče, jeho*

⁷⁵ NAKONEČNÝ, M., 2009. *Psychologie osobnosti*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1680-5.

bezpečí v průběhu tréninku a předchází vhodnou organizací jakýmkoliv zraněním.

- k) Motivátor – udržuje motivaci svěřenců, jak v tréninku, tak i soutěži, po celý rok.*
- l) Organizátor – připravuje tréninkové plány jednotlivým hráčům a organizuje jejich účast na tréninku a soutěži.*
- m) Vzor – Trenér je osoba sloužící jako vzor slušného chování, na tréninku, na hřišti, i kdekoli jinde. Způsob našeho chování je vzorem pro svěřence – jakým vzorem chcete být pro děti někoho jiného? Jedna z nejdůležitějších rolí trenéra.*
- n) n) Podporovatel – Soutěž může být pro hráče velmi stresující záležitostí a jsou rádi, když jste v tu dobu na místě, abyste je podpořili a pomohli jim překonat tlak. Role trenéra coby kamaráda a poradce sem také částečně patří.⁷⁶*

1.4.2 Typologie trenérů v návaznosti na styl vedení

Jak je již výše uvedeno způsob charakterizování osobnosti jedince má několik možností. Vyjadřují stupeň obecného pozorování. Pozorování určitých projevů jedince v různých situacích, díky kterým je možné charakterizovat jedince. Tato charakteristika se označuje psychická vlastnost osobnosti nebo její rys.⁷⁷ Tyto vlastnosti nebo rysy osobnosti mohou být dále typologizovány. Typ je určitý vzor pro lidi, u nichž jsou některé základní znaky (vlastnosti, rysy apod.) seskupeny stejným způsobem.

Tyto znaky je možné dělit do různých typů. Somatické, konstituční dále však rozlišujeme i typy temperamentu, charakteru, sociální typy apod. Typologický přístup ve studiu osobnosti představuje potřebu rozdělit lidi do určitých blíže definovaných typů, protože je to oproti popisné charakteristice pro pochopení snazší.

Jedno ze základních členění typologií/stylů vedení uvádí Kurt Lewin. Rozlišuje vedení na tyto typy:

- autoritativní
- demokratický (interaktivní)
- liberální (laissez-faire)

⁷⁶ Výchovné materiály Česká golfová federace, Národní institut golfového vzdělávání

⁷⁷ NAKONEČNÝ, M., 2009. *Psychologie osobnosti*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1680-5.

Další možností, která bere v úvahu zejména faktor síly/stylu řízení, uvádí následující tři typy trenéra:

- Příkazující kouč (má vždy pravdu, nesdílí své názory se sportovci, raději kritizuje atd.).
- Submisivní kouč (je spíše chůvou, mnohdy si stěžuje na chování sportovců, nedokáže udržet disciplínu).
- Kooperativní kouč (každé důležité rozhodnutí konzultuje s týmem, analyzuje a vybírá nejlepší rozhodnutí, je transparentní, hodnotí společně s týmem).⁷⁸

Dále v odborných kruzích nalezneme i další snahy o vymezení typů trenéra. Ty jsou definovány pomocí hlavních rolí a úkolů které trenér má. Svoboda používá následující terminologii a vymezení:⁷⁹

- 1) Trenér autoritářský („studený nos – hard-nosed“), nejdůležitější je pro něj kázeň, vyžaduje precizní plnění úkolů. Nejde mu o podporu a přátelské vztahy. Má ve své týmu pořádek apod.
- 2) Trenér přátelský („prima chlapík – nice guy“) pozitivně motivuje, někdy experimentuje, má zájem o sportovce. Družstvo drží pohromadě, ale někdy je tento typ považován za „slabocha“.
- 3) Trenér intenzivní („hnaný - driven“) je podobný autoritářskému, ale méně trestá a velkou roli u něj hrají emoce. Často dramaturgizuje situace, je stále nespokojený, má nerealistické nároky, popohání ostatní.
- 4) Trenér snadný („easy-going – lehce překonávající“) jeho emoce jsou stabilní, nic není problém, rád improvizuje. Sportovci se cítí dobře, ale někdy může pod takovým řízením klesat výkonnost.
- 5) Trenér chladný (business like), někdy označovaný jako vypočítavý, umí získat potřebné informace a využít je. Sází na logiku, je praktik, ale vůči sportovcům emočně chladný.

⁷⁸ LAZAROVÁ, B., UHLÍŘOVÁ, V., 2006. *Osobnost trenéra a profesní požadavky*. In Sborník prací Fakulty sportovních studií – Sport jako sociálně-kulturní fenomén. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií. s. 36–48. ISBN 80-210-4136-6

⁷⁹ SVOBODA, B., 2003. *Pedagogika sportu*, Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0156-7.

Typologie trenérů obecně se tedy vztahují především k jeho řídicímu stylu. Je samozřejmostí, že každý z uvedených typů ne vždy odpovídá realitě a ani to není možné, ale díky nim tuto realitu můžeme snadněji pochopit.

1.4.3 Sebepojetí trenéra

Pojetí sebe sama se v psychologii často označuje jako **ego**. To vychází z latinského „já“. Toto ego má dvě roviny:

- 1) Reálné ego → tj. za koho se jedinec považuje.
- 2) Ideální ego → tj. za koho by člověk chtěl být.

Mírou rozporu mezi těmito dvěma rovinami je sebehodnocení (spokojenost či nespokojenost se sebou samým), determinuje a spouští sílu ega. Čím je rozpor větší, tím je ego menší a naopak.⁸⁰

V pojetí sám sebe jsou i objektivní hodnoty. Těmi jsou společenské normy morálky. Ty vytváří strukturu osobní morálky, která se psychologii označuje jako **superego**.

Dle psychologického slovníku morálka (morality) je soubor principů posuzovaných z hlediska dobra a zla. Řídí chování a jednání lidí dané společnosti.⁸¹

Ideální ego se formuje již v dětství. Základem formace ega je interpretace rodiči, co smí a nesmí dělat a také nápodoba rodičů.

Sebepojetí v kontextu jáství.

Nákonečný popisuje koncept jáství, jako usilování o maximalizaci pocitů úcty, přičemž toto oceňování já vyplývá z poměru úspěchu versus nárokům. K tomu uvádí tuto psychologickou rovnici, která vyjadřuje jáství:

$$\text{Sebe-úcta} = \text{úspěch/nároky}$$

⁸⁰ NAKONEČNÝ, M., 2009. *Psychologie osobnosti*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1680-5.

⁸¹ HARTL, P., HARTLOVÁ, H., 2015. *Psychologický slovník*. 3. aktual. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0873-0.

Kučera v „Moderní psychologii“ popisuje sebepojetí, jako souhrn představ a hodnotících soudů, které člověk o sobě chová. Jedná se o mentální reprezentace, percepce sama sebe a zkušenosti, které jsou formované zkušeností z prostředí.⁸²

Motivace k trenérství

Wade Gilbert definuje v publikaci „Coaching better every season: a year-round system for athlete development and program success“ trenérství a jeho vnitřní filosofii. Ve volném překladu jsem to pro potřeby této diplomové práce přeložil takto: Za účelem definování trenérství, trenérské filosofie a stanovení cílů, musíte nejprve pochopit a vyjádřit, proč trénujete a tyto zásady vás budou vést, jak koučovat.

Trenérský cíl/úmysl definuje proč děláte, co děláte, je to váš základní důvod pro to být trenérem. Váš cíl také představuje vaši motivaci pro koučování. Trenéři jsou od přírody soutěživí a jsou poháněni úspěchem.⁸³

Dále ve své publikaci Gilbert popisuje hlavní účel trénování a jeho hodnoty:

Účel koučování a základní hodnoty nemusí být potvrzovány ostatními. Účel a hodnoty jsou správné, pokud mají osobní význam a jsou inspirativní.

Váš účel a základní hodnoty spolu tvoří to, co je někdy označováno jako vaše hlavní ideologie - váš trvalý charakter a identita jako trenéra. Vaše hlavní ideologie jako trenéra záleží na tom, že dává smysl vaší práci a má sílu vzbudit vášně a udržet dlouhodobý závazek, který je nutný k tomu, abyste se stal efektivním trenérem.⁸⁴

⁸² KUČERA, D., 2013. *Moderní psychologie: hlavní obory a témata současné psychologické vědy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4621-0.

⁸³ GILBERT, W., 2017. *Coaching better every season: a year-round system for athlete development and program success*. Champaign, IL: Human Kinetics. ISBN 9781492507666.

⁸⁴ GILBERT, W., 2017. *Coaching better every season: a year-round system for athlete development and program success*. Champaign, IL: Human Kinetics. ISBN 9781492507666.

2 METODOLOGICKÁ ČÁST

V této části diplomové práce popisují metodologický postup, který byl použit při výzkumném šetření pro tuto závěrečnou práci. Definují hlavní cíl práce, výzkumnou metodu a hypotézy.

Výzkumný problém je vhodné vyjádřit tázací větou. Výzkumným problémem se tážeme, zda existuje vztah mezi pedagogickými jevy.

Druhy výzkumných problémů jsou Deskriptivní, relační a kauzální. Deskriptivní se ptá „Jaké to je?“. Zjišťuje tedy stav, popisuje situaci či výskyt určitého jevu.

Relační výzkumný problém zkoumá, zda existuje vztah mezi zkoumanými jevy a jak je vztah mezi nimi těsný.

Kauzální výzkumný problém zjišťuje příčinu, která vedla k určitému důsledku. Zjišťuje kauzální vztahy. Ty chápeme, jako „příčinné“.

V případě této práce se jedná o deskriptivní výzkumný problém, který je ověřován dotazníkovou metodou.

„Jaké jsou názory na profesní a osobnosti předpoklady golfových trenérů?“

2.1 Obecné vymezení pedagogického výzkumu

Kerlinger (1972) in Chráska uvádí definici výzkumu jako: „*Vědecký výzkum je systematické, kontrolované, empirické a kritické zkoumání hypotetických výroků o předpokládaných vztazích mezi přirozenými jevy.*“ Tato definice se univerzálně může použít pro vědecký výzkum ve všech oblastech vědy. Chráska dále vymezuje kvantitativní výzkum. Kvantitativní výzkum v pedagogice je dle něj záměrná a systematická činnost, při které se empirickými metodami zkoumají (ověřují, verifikují, testují) hypotézy o vztazích mezi pedagogickými jevy.⁸⁵

Šafránková popisuje pedagogický výzkum, jako systematické zkoumání pedagogické reality. Tu chápe, jako výchovu a vzdělávání. S cílem potvrdit nebo vyvrátit určitý stupeň poznání. Dle ní zkoumá pedagogické procesy, jevy a vztahy.

Definici, ze které ve své knize „Pedagogika“ vychází uvádí Travers takto: „*Pedagogický výzkum představuje činnost zaměřenou na vytvoření organizované sumy*

⁸⁵ CHRÁSKA, M., 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2. aktual. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.

vědeckých poznatků o jevech, kterými se zabývají pedagogové.“ (Travers, 1969 in Šafránková 2011)⁸⁶

Pedagogický výzkum je také vyznačen níže uvedenými charakteristikami:

- Vědecká aktivita, která má základ v teorii a na etických pravidlech.
- Hlavním předmětem je pedagogická (výchovně-vzdělávací) realita.
- Spadají do něj různé přístupy a metody zkoumání výchovných jevů a procesů.
- Systematicky analyzuje a popisuje pedagogickou realitu.
- Výzkum je organizován.

Plánování, příprava a realizace pedagogického výzkumu

Fáze klasického pedagogického výzkumu stanovuje Chráska⁸⁷ jako:

- stanovení problému
- formulace hypotézy
- testování (verifikace, ověřování) hypotézy
- vyvození závěrů a jejich prezentace

Všechny kroky pedagogického výzkumu probíhají v několika etapách. Úvodní etapa je **informační**. Při které výzkumník studuje informační zdroje (literaturu, významné studie, konzultace s odborníky atp.).

Druhou etapou je **projektování** pedagogického výzkumu. Zde se vymezuje výzkumný problém a zkoumaný vzorek. Kde bude pedagogický výzkum probíhat, kdy bude probíhat a o koho se bude výzkum zajímat. Formulují se cíle, časový harmonogram a organizační i finanční zabezpečení celého výzkumu. Dále v této fázi musí zkoumající připravit a promyslet výzkumnou metodu a prověřit ji pretestem.

Třetí etapou je realizace, sběr a zpracování údajů. To může probíhat participačně, korespondenčně nebo třeba elektronicky.

Poslední fází je zhodnocení výsledků a využití výstupů v pedagogické praxi. Výzkumný tým v této fázi interpretuje výsledky. Závěry uvádí Pelikán ze tří pohledů:

- obsahové → konfrontace zjištěných poznatků s pedagogickou teorií

⁸⁶ ŠAFRÁNKOVÁ, D., 2011. *Pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2993-0.

⁸⁷ CHRÁSKA, M., 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2. aktual. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.

- metodologické → analýza a zhodnocení použitých metod, jejich přednosti, nedostatky či úskalí
- praktické → využití zjištěných výsledků pro praxi a další perspektivy výzkumu, včetně sporných otázek, které otevírají cestu k dalším hledáním a možným výzkumům⁸⁸

Cíle

Hlavní cíl práce

Hlavní cíl práce je definován již zadáním diplomové práce: „*Cílem diplomové práce je porovnat očekávání klientů s názory trenérů na žádané vlastnosti golfového trenéra.*“

Dílčí cíle

Dílčí cíle jsou pro tuto práci zvoleny takto:

- Zjistit názory klientů na osobnostní a odbornou výbavu golfového trenéra.
- Zjistit názory trenérů na osobnostní a odbornou výbavu golfového trenéra.
- Srovnat obě skupiny výpovědí. Zjistit shody a rozdíly.

Vzhledem k cílům jsem zvolil následně metodu dotazníkového šetření. Tento typ výzkumu zajišťuje respondentům anonymitu. Ta je důležitá z hlediska validity odpovědí klientů. Jelikož se jedná o otázky vzdělání či otázky týkající se osobnostních vlastností.

Hypotézy

Hypotézy a jejich místo v pedagogickém výzkumu chápe Chráska ve své publikaci „*Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*“, jako tvrzení, které je vyjádřeno oznamovací větou. Hypotéza musí vyjádřit vztah mezi dvěma proměnnými. Proto je důležité, aby vždy byla hypotéza tvořena a zformulována

⁸⁸ PELIKÁN, J., 1998. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-569-8.

jako tvrzení o rozdílech, vztazích nebo následcích. Hypotéza musí být vždy možná empiricky ověřit. Tedy proměnné, které v hypotéze vystupují, musí být měřitelné.⁸⁹

Gavora ve své publikaci „*Úvod do pedagogického výzkumu*“ popisuje hypotézu, jako vědecký předpoklad. Ten se dle něj dá vytvořit několika způsoby. Vyvozením z vědecké teorie. Na základě osobní zkušenosti výzkumníka či jeho pozorování.

„Teoretické poznatky i praktické zkušenosti se musí posunout dále a zjištěními z výzkumu potvrdit nebo vyvrátit“⁹⁰

Vědec by pak při zkoumání neměl usilovat o dokazování stanovených hypotéz, ale jen o jejich falzifikaci. To ve výzkumné praxi znamená hledání faktů, svědčících o její neplatnosti. Pokud se nepodaří hypotézu falzifikovat pak ji může výzkumný pracovník přijmout.

Při verifikaci (ověřování) hypotéz jde především o to, zdali můžeme vyslovenou hypotézu přijmout či naopak. O tom, zdali je hypotéza přijatelná lze u kvantitativně orientovaného výzkumu na základě shromažďování (sběru) dat. Následným tříděním, zpracováním a vyhodnocením.

Data ve výzkumu jsou získávány empirickými metodami. V případě této diplomové práce byla zvolena empirická metoda dotazníkového šetření.

Hypotézy

Před zahájením dotazníkového šetření byly přijaty následující hypotézy:

- H1 → Klienti nejčastěji spolupracovali s dvěma trenéry.
- H2 → Klienti volí své trenéry dle doporučení známých.
- H3 → Pro klienty je důležité, jaké vzdělání má jejich golfový trenér.
- H4 → Většina golfových trenérů má střední školu, jako nejvyšší dosažené vzdělání.
- H5 → Pro klienty není důležité, zdali má trenér pedagogické vzdělání získané studiem na střední škole/vyšší odborné škole/vysoké škole.

⁸⁹ CHRÁSKA, M., 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2. aktual. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.

⁹⁰ GAVORA, P., 2010. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2. rozš. české vyd. Brno: Paido. Str. 63. ISBN 978-80-7315-185-0.

- H6 → Většina golfových trenérů bude tvrdit, že pro jejich klienty není důležité, zdali má trenér pedagogické vzdělání získané studiem na střední škole/vyšší odborné škole/vysoké škole.
- H7 → Pro klienty je nejdůležitější vlastnost „ideálního“ trenéra trpělivost.
- H8 → Pro trenéry je nejdůležitější vlastnost „ideálního“ trenéra trpělivost.
- H9 → Větší část golfových trenérů prošla školením České golfové federace.
- H10 → Trenéři akcentují, aby byl golfový trenér dobrý hráč.
- H11 → Většina golfových klientů nechce, aby jejich golfový trenér byl autoritativní.
- H12 → Většina golfových klientů chce, aby jejich golfový trenér byl orientovaný na pocity druhých.
- H13 → Většina golfových klientů chce, aby jejich golfový trenér byl obětavý a otevřený.

2.2 Metody sestavování dotazníků

Dotazníková forma získávání informací je v pedagogickém výzkumu velmi používanou metodou sběru dat. Chráska tuto metodu definuje jako: „soustavu předem připravených a pečlivě formulovaných otázek, které jsou promyšleně seřazeny a na které osoba (respondent) odpovídá písemně“⁹¹.

Gavora popisuje dotazník, jako způsob písemného kladení otázek a získávání písemných odpovědí. Přičemž dodává, že je to jedna z nejvíce využívaných metod, co se pedagogického výzkumu týče.

Terminologie využívaná při dotazníkových šetřeních je: „respondent“ – osoba, která vyplňuje dotazník, „položka“ – dotazníková otázka a „administrace“ – což je zadávání dotazníku. Tyto termíny využívám také v této diplomové práci.

Struktura dotazníku:

- vstupní část (jméno, název zadávajících/výzkumníku, vysvětlení cíle dotazníku, pokyny k vyplnění, ty jsou např. zakroužkujte, doplňte atp.)
- vlastní otázky; položky
- poděkování osobě, která dotazník vyplnila, za spolupráci

⁹¹ CHRÁSKA, M., 2007. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada. Str. 163. ISBN 978-80-247-1369-4.

Ve své publikaci „*Úvod do pedagogického výzkumu*“ Gavora také popisuje, že řazení otázek nemusí být vždy logické. Nejprve by zadavatel měl uvádět otázky lehčí, tak aby respondent nebyl odrazen již při úvodu. Uprostřed dotazníku by měly být otázky těžší a méně zajímavé. Naopak ale konečné otázky, mají důvěrnější charakter.

Typy otázek

Otázky, jinak formulovány také jako položky musí splňovat základní bod. Musí být formulovány: konkrétně, jasně, srozumitelně. Do dotazníku nepatří otázky, které jsou sugestivní. Tedy ty, které vybízejí k odpovědi.

Gavora dělí otázky na uzavřené (strukturované), otevřené (nestrukturované), polouzavřené (polostrukturované) a škálované otázky.⁹²

Dotazník má být také přiměřeně dlouhý, tak aby neunavoval respondenty. V takovém případě by mohlo docházet ve větší míře k pokusům rychle dotazník dopsat, a tak by odpovědi nemusely být pravdivé. Délka dotazníku by měla odpovídat cíli výzkumu, schopnostem a věku respondentů. Odborníci doporučují maximální délku dotazníku na 30 minut.⁹³

2.3 Vlastní tvorba dotazníků

Za účelem ověření stanovených vědeckých hypotéz a cílů byla zvolena dotazníková metoda. Tato technika byla zvolena k zajištění toho, aby výsledky byly anonymní a respondenti neměli problém odpovídat na otázky, které se týkají vzdělání a jejich osobnostních preferencí.

Dotazníky byly shodně rozděleny do několika částí. V první části je samozřejmý úvod a zjištění obecných informací, které se týkají pohlaví a věku.

Další kategorií jsou otázky, které se týkají délky hraní golfu, toho s kolika trenéry, jak klienti, tak trenéři spolupracovali a dle čeho své trenéry klienti volí. U trenéra, dle čeho si je klienti vybírají.

Třetí kategorie otázek se týká vzdělání. Toho, zdali je pro respondenty vzdělání důležité, jaké dosažené vzdělání mají trenéři. Poslední otázka v této kategorii se týkala významu pedagogického vzdělání pro golfového trenéra.

⁹² GAVORA, P., 2000. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido. ISBN 80-85931-79-6.

⁹³ ŠAFRÁNKOVÁ, D., 2011. *Pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2993-0.

Poslední kategorie je zaměřena již více na osobnost trenéra a osobnostní preference respondentů. Cílem je zde zjistit co klienti pokládají u trenérů za důležité a zdali se na tom shodnou s trenéry.

2.4 Pretest

Předvýzkum se realizuje na malém vzorku respondentů. Od úvodních respondentů vyžadujeme odpovědi a tím si dotazník vyzkoušíme.

Cílem předvýzkumu je prověření obsahu položek. Jejich srozumitelnost, jednoznačnost a jasnost. Tímto si potvrzujeme, že respondent dotazník a otázky v něm chápe a zda nám doručil správné odpovědi. Případné nedostatky a formulace, které nebyly vhodné, odstraníme.⁹⁴

Pretestové dotazníky viz příloha C a D vyplnilo za stranu klientů 15 respondentů a tři golfoví trenéři. V souvislosti s výsledky předvýzkumu jsem dotazníky upravil a poté distribuoval. Předvýzkum probíhal na přelomu srpna a září roku 2018.

V návaznosti na výsledky předvýzkumu jsem provedl tyto hlavní úpravy. U některých odpovědí jsem přidal možnosti odpovědí, tak aby se větší počet dotazníků lépe vyhodnocoval. Změnil jsem zde některé stylistické prvky. Hlavní úpravou vycházející z předvýzkumu bylo vytvoření záznamové tabulky, do které klienti a trenéři zaznamenávali své odpovědi v otázce číslo 11. Vyhodnocení bylo mnohem snazší, ale dotazník se tak díky tomu stal přehlednějším hlavně pro respondenty.

2.5 Výběr respondentů

Stejně jako v běžném životě, tak v pedagogickém výzkumu není samozřejmě možné vyzkoumat všechny jedince či situace, které nás zajímají. Svá zjištění tedy musíme opírat o znalost určitého vzorku, který popisujeme také jako výběr. Zde je důležité, aby vlastnosti vybraného vzorku byly, pokud možno co nejvíce podobné celé skupině, kterou máme úkol zkoumat.⁹⁵

V případě výběrového souboru vybraného pro tuto práci tuto podobnost zajišťuje „prostý náhodný výběr“ a věkový poměr respondentů, který je vyvážený.

⁹⁴ ŠAFRÁNKOVÁ, D., 2011. *Pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2993-0.

⁹⁵ CHRÁSKA, M., 2007. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada. Str. 163. ISBN 978-80-247-1369-4.

Dále je to genderové zastoupení, které odpovídá golfistům a golfistkám zastoupeným v České golfové federaci.

3 PRAKTICKÁ ČÁST

3.1 Vlastní výzkum

Sběr dat pomocí upravených dotazníků probíhal v září a říjnu 2018. Do šetření se zapojilo celkem 130 respondentů. Tito respondenti byli ze dvou skupin. Klientů a trenérů. Strana klientů čítá 120 hráčů golfu. Stranu golfových trenérů zastoupilo deset certifikovaných golfových trenérů z různých golfových klubů České republiky. Sběru dat se účastnili golfisté z Golfového klubu Ještěd, Prague city golf, Golf club Motol, Golf club Liberec, Královského golfového klubu Malevil, Golf klubu Semily, Golf & Ski Resortu Ostravice, Beroun golf clubu, Golf klubu Grábštejn či Golf klubu Ypsilon.

3.2 Výsledky dotazníku – skupina hráčů

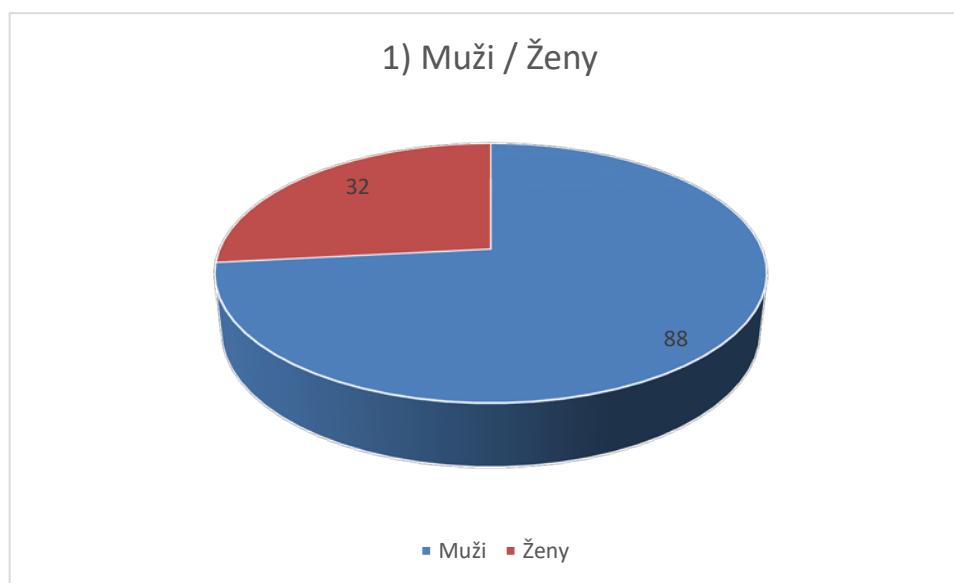
Následující kapitola je věnována popisu výsledků dotazníkového výzkumu, který má zjistit očekávání týkající se osobnostní výbavy trenéra ze strany klientů. Pro odlišení od grafů skupiny trenérů jsou zde grafy vždy celé vyplněny. Naopak v případě golfových trenérů jsou použity grafy, které jsou vyplněny čárkovaně.

3.2.1 Genderové rozložení

První dotazníkové otázky směřující na klienty se týkaly pohlaví a věku. Klientský dotazník vyplnilo celkem 120 respondentů. Z toho bylo 32 žen a 88 mužů. Tato mužská převaha je dána počtem aktivních golfistek a golfistů v rámci České golfové federace.

K roku 2018 federace registrovala celkem všech 53 252 z čehož bylo 36 873 mužských hráčů golfu a 16 379 hráček golfu.⁹⁶

Co se týče všech hráček golfu v České republice, tak se v posledních letech počet golfistek oproti mužům pohybuje kolem 30 %. To nás řadí do Evropského průměru. Například v Itálii nebo Norsku se ženy podílí na golfu zhruba dvaceti čtyřmi procenty. Jinak tomu je třeba v Rakousku, kde hraje 34 % žen a v Německu dokonce až 37 % žen.⁹⁷

Graf 1 Muži/Ženy – klienti

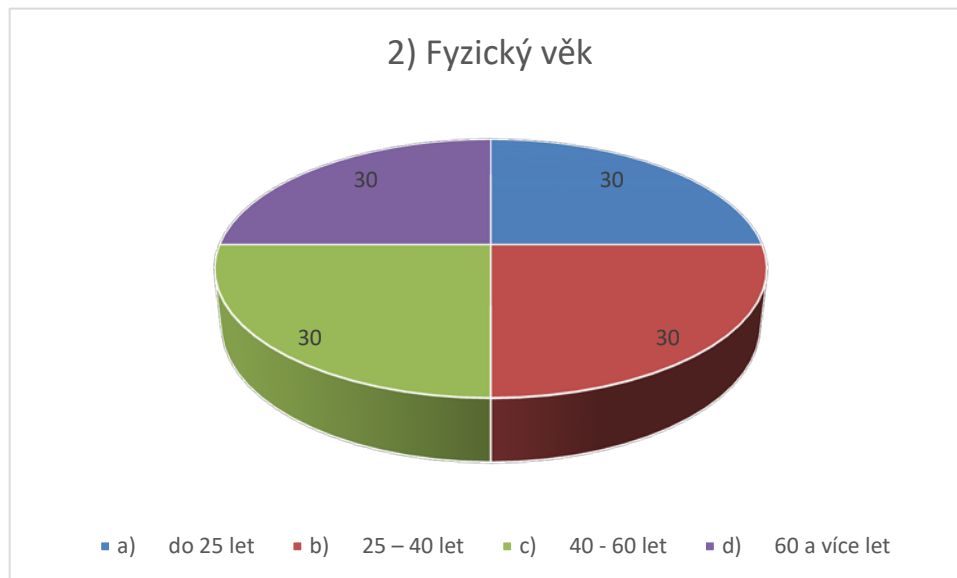
Zdroj: Vlastní výzkum

⁹⁶ CGF_Statistiky_Komplet_2018 [online]. [vid. 4. 4. 2019]. Dostupné z: http://fls.cgf.cz/DBFL/CGSRedaction/Documents/CGF_Statistiky_Komplet_2018.pdf

⁹⁷ KOTEK, D., 2017. *Krátkodobý golfový program pro seniory: Short-term golf program for seniors*. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2017

3.2.2 Věkové kategorie

V dotazníkovém šetření (klienti) jsou rovnoměrně rozvrženy čtyři věkové kategorie po 30 respondentech. První věkovou kategorií je skupina golfistů do dvaceti let. Druhou skupinou jsou golfisté ve věku 25–40 let. Třetí skupinou 40 – 60 let a poslední skupinou 60 a více let.

Graf 2 Fyzický věk – klienti

Zdroj: Vlastní výzkum

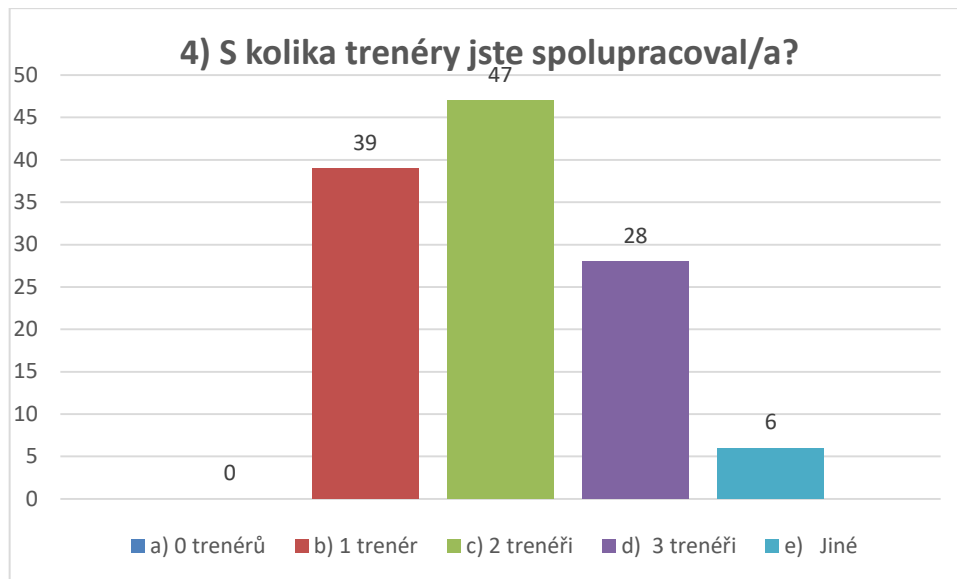
3.2.3 Golfové zkušenosti

V otázce, jak dlouho klienti hrají golf, měli respondenti tři možnosti. Na první variantu a) 0-1 rok odpovědělo 28 hráčů golfu, variantu b) 2-4 roky zvolilo nejvíce hráčů a to 63 a podobně jako variantu a) volilo 29 golfistů variantu b) 5 a více let.

Graf 3 Délka hraní golfu – klienti

Zdroj: Vlastní výzkum

Další otázkou týkající se golfových zkušeností je otázka „*S kolika trenéry jste spolupracoval/a?*“. Nejčastější odpovědí u respondentů je spolupráce s dvěma trenéry. S touto variantou (dvěma trenéry) má zkušenost téměř 40 % hráčů. Zhruba 32 % dotázaných uvedlo, že má zkušenost s jedním trenérem. Více než 23 % má zkušenost se třemi trenéry a 5 % respondentů zvolilo variantu „*jiné*“. Čtyři respondenti což je 3,33 % doplnili, že spolupracovali se čtyřmi trenéry a dva respondenti zde doplnily, že spolupracovali s pěti trenéry. Což je pro tento vzorek 1,66 %.

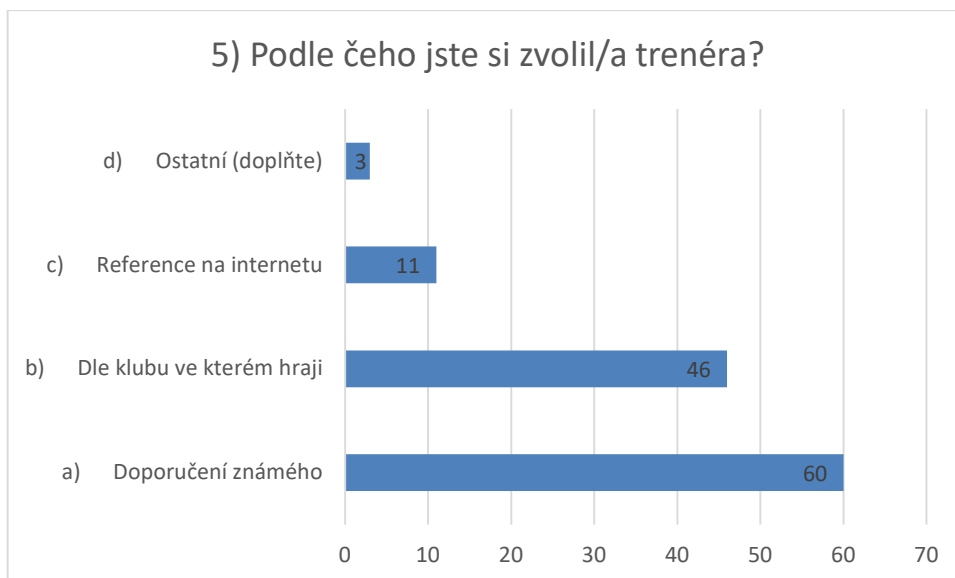

Graf 4 Spolupráce s trenéry

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.4 Volba trenéra

Pátá dotazníková otázka měla za úkol zjistit dle čeho klienti své trenéry volí. Výběr byl ze čtyřech variant. Tři odpovědi mohli klienti přímo vybrat a jednu doplnit. Nejčastější volba trenéra dle výsledků je a) Doporučení známého, kterou zvolilo přesně 50 % respondentů. 38,3 % hráčů golfu v tomto výzkumu zvolilo trenéra dle klubu, ve kterém hrají. Necelých 10 % respondentů uvedlo, že trenéra zvolili dle referencí na internetu. Pouze tři respondenti, což je 2,5 % zvolilo možnost d) Ostatní (Doplňte). Z toho dva uvedli, že zvolili svého trenéra díky televizi a jeden respondent, ze sto dvaceti dotázaných uvedl, že díky dovolené. Zajímavostí v tomto případě je, že 100 % dotázaných žen uvedlo odpověď „a) doporučení známého“

Graf 5 Volba trenéra

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.5 Vzdělání trenérů

Tato část dotazníku má celkem tři otázky. První z nich se týká důležitosti vzdělání trenérů pro klienty. Druhá se již konkrétně ptá na dosažené vzdělání trenérů klientů a poslední otázkou v této části je důležitost pedagogického vzdělání z pohledu klientů.

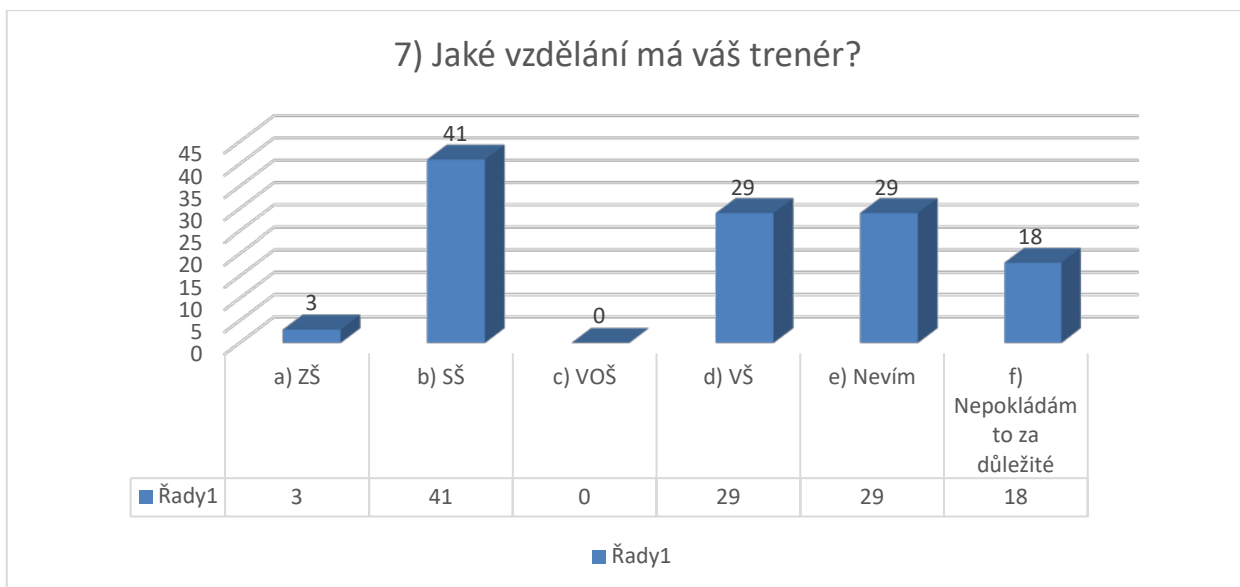
U otázky, zdali je vzdělání trenérů pro klienty odpovědělo 66 % respondentů, že není a 34 %, že je pro ně vzdělání jejich trenéra důležité.

Graf 6 Důležitost vzdělání

Zdroj: Vlastní výzkum

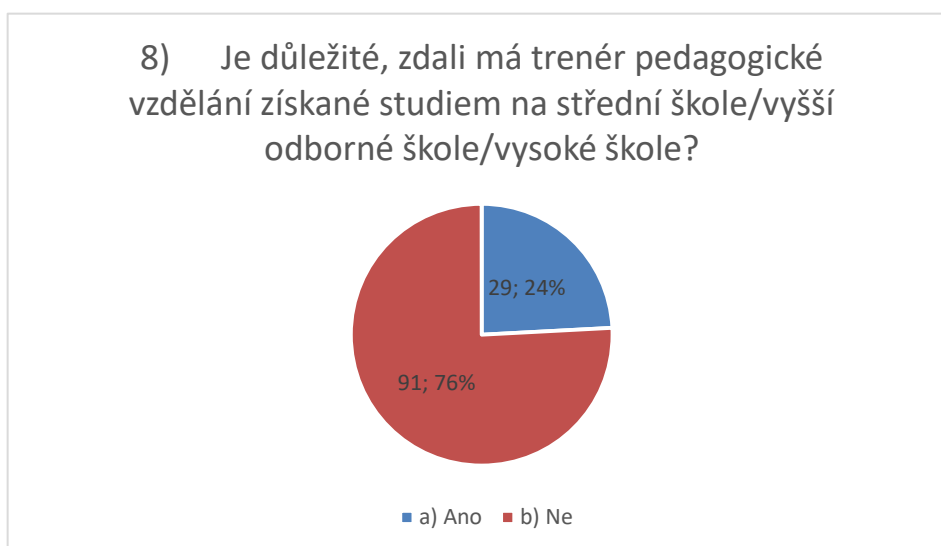
V otázce číslo sedm, která se týkala dosaženého vzdělání jednotlivých trenérů klientů, byla nejčastější odpovědí střední škola, kterou dle volby klientů dosáhlo více než 34 % trenérů. Shodně 24, 17 % mají odpovědí D) Vysokou školu a E) nevím. 15 % respondentů uvedlo odpověď F) Nepokládám to za důležité. Základní vzdělání trenéra uvedlo, jako nejvyšší dosažené vzdělání trenéra 2,5 % klientů a ani jeden z respondentů neuvedl odpověď C) Vyšší odbornou školu.

Graf 7 Vzdělání trenérů - klienti

Zdroj: Vlastní výzkum

Osmá otázka „Je důležité, zdali má trenér pedagogické vzdělání získané studiem na střední škole/vyšší odborné škole/vysoké škole?“ přinesla celkem zřejmou odpověď. Necelých 76 % účastníků uvedlo, že pro ně není pedagogické vzdělání důležité a 24 % dotázaných hráčů golfu uvedlo, že ano.

Graf 8 Pedagogické vzdělání - hledisko klient

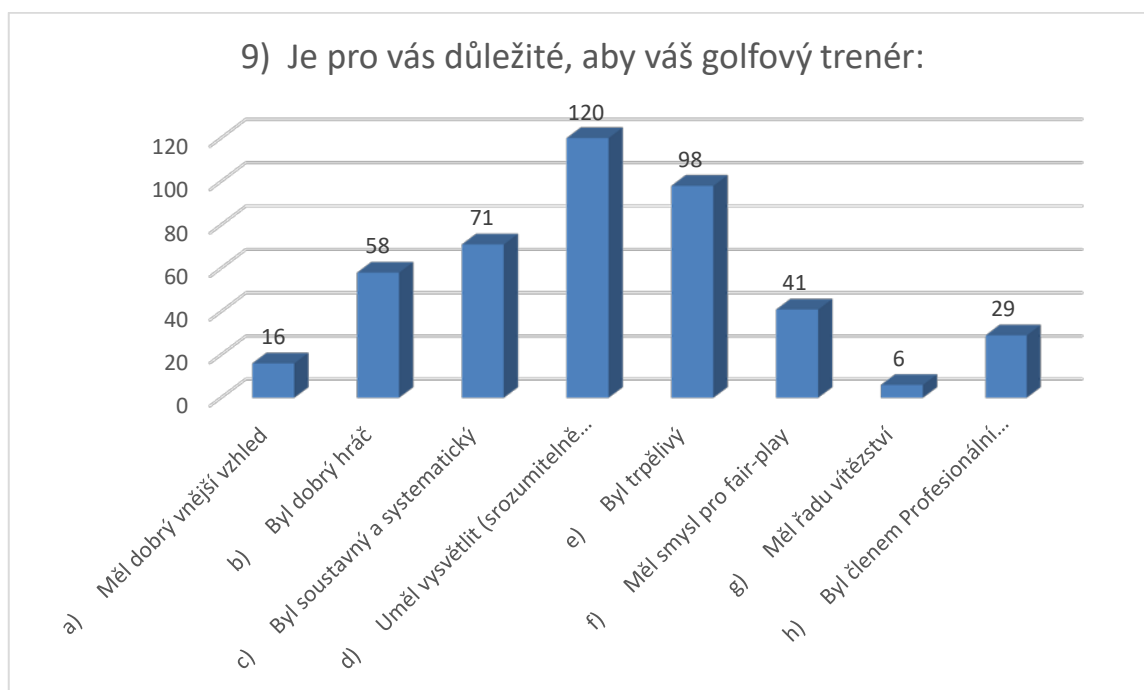
Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.6 Osobnostní a profesní výbava trenéra z pohledu klienta

První otázkou, která se týkala osobnostní a profesní výbavy golfového trenéra z hlediska klientů, byla otázka číslo devět, kde klienti mohli volit jednu až čtyři odpovědi z osmi variant, „*Je pro vás důležité, aby váš golfový trenér: (zde zvolte jednu až čtyři varianty)*“. Tato metoda byla zvolena, aby klienti neoznačili všechny z uvedených možností, ale označili pro ně ty nejdůležitější.

Všech 100 % respondentů se shodlo, že golfový trenér by měl umět vysvětlit (srozumitelně komunikovat). Druhou nejdůležitější odpovědí je, aby byl trenér trpělivý, tuto variantu zvolilo 82 %. Třetí nejčastější dovedností, kterou má mít golfový trenér je, aby byl soustavný a systematický, přičemž tuto variantu označilo jako důležitou 59 % všech dotázaných hráčů golfu.

Necelých 50 % respondentů označilo za důležité, aby byl trenér dobrý hráč. Smysl pro fair-play označilo, jako důležitý 34 % hráčů. 24 % dotázaných zvolilo, že je pro ně důležité, aby byl členem profesionální golfové asociace. Pro 13 % hráčů je dle výsledků důležitý vnější vzhled a jen 5 % dotázaných zvolilo, že je důležité, aby golfový trenér měl řadu vítězství.

Graf 9 Vlastnosti - klienti

Zdroj: Vlastní výzkum

Další otázkou, na kterou hráči golfu odpovídali bylo, aby z výše uvedených odpovědí (v otázce 8) vybrali tu pro ně nejdůležitější. Zde byla nejčastější odpovědí, aby golfový trenér byl trpělivý. Tuto odpověď zvolilo 83 dotázaných což je téměř 70 %. Druhou nejčastější odpovědí bylo, aby golfový trenér uměl vysvětlit, tato odpověď zvolilo více než 13 %. Desetina hráčů zvolila, jako pro ně nejdůležitější vlastnost, být soustavný a systematický a necelých 8 % hráčů zde vybralo odpověď „b) Byl dobrý hráč“.

Graf 10 Nejdůležitější vlastnost

Zdroj: Vlastní výzkum

3.2.7 Vlastnosti golfového trenéra

Poslední otázka číslo 11 je věnována „ideálním“ vlastnostem golfového trenéra. Zde respondenti mohli volit z nabídky od A – J.

- a) autoritativní
- b) akční – rychle reagující
- c) cílevědomý
- d) orientovaný na pocity druhých
- e) chytrý
- f) laskavý
- g) sportovně nadaný

- h) obětavý a otevřený
- i) odolný vůči zátěži
- j) spravedlivý

U každé vlastnosti pak volit na stupnici 1 – 5.

1 Zcela nesouhlasím 2 Částečně nesouhlasím 3 Nemám názor 4 Částečně souhlasím 5 Zcela souhlasím

Tabulka 1 Vlastnosti a-j

KLIENTI	1 Zcela nesouhlasím	2 Částečně nesouhlasím	3 Nemám názor	4 Částečně Souhlasím	5 Zcela souhlasím
a) Autoritativní		12		58	50
b) Akční – rychle reagující			2	4	114
c) Cílevědomý			1	18	101
d) Orientovaný na pocity druhých				16	104
e) Chytrý				1	119
f) Laskavý			2	13	105
g) Sportovně nadaný					120
h) Obětavý a otevřený				2	118
i) Odolný vůči zátěži			1	3	116
j) Spravedlivý					120

Zdroj: Vlastní výzkum

V prvním bodě respondenti hodnotili to, jak má být golfový trenér autoritativní. Jako v jediném bodě se zde objevila zvolená odpověď „*částečně nesouhlasím*“. Označilo ji 10 % respondentů. Jinak většina klientů golfových trenérů souhlasí s tím, že golfový trenér má být autoritativní. 90 % buď souhlasí částečně či zcela.

V případě toho, že má být trenér akční – rychle reagující, zcela souhlasí 95 % respondentů. 3,33 % souhlasí jen částečně a 1,66 % nemá názor.

Co se týče cílevědomosti trenéra zde zcela souhlasí více než 84 % hráčů. Částečně souhlasí 15 % respondentů a pouze jeden zvolil odpověď „nemám názor“.

To, že má trenér být orientovaný na pocity druhých si myslí 86,6 % dotázaných a jen 13,3 % uvedlo „částečně souhlasím“.

S tím, že má trenér být chytrý souhlasí téměř 100 % respondentů. V otázce laskavosti s tím souhlasí 88 %. Necelých 11 % uvedlo, „částečně souhlasím“. To je golfový trenér má být sportovně nadaný bere jako samozřejmost, tedy zcela souhlasí 100 % vzorku.

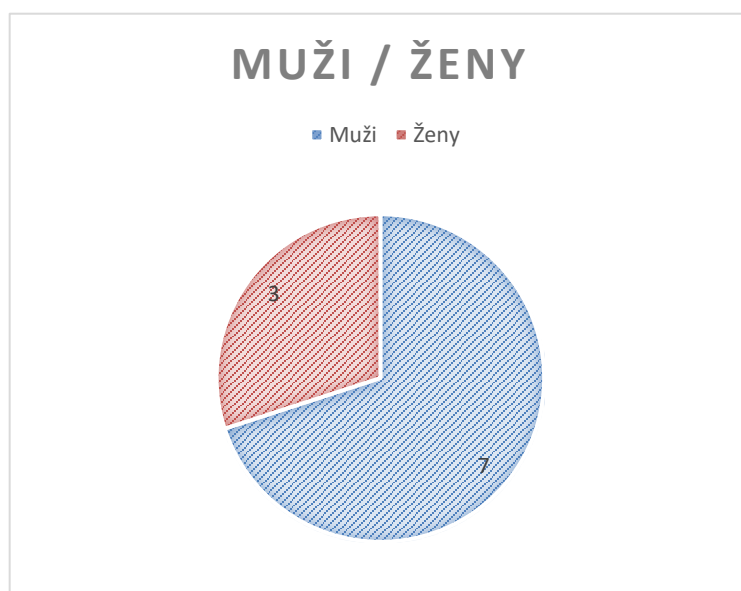
Obětavost a otevřenost, jako vlastnost vyhodnocuje, jako „zcela souhlasím“ více než 98 % zbytek vzorku vybral, že částečně souhlasí. Odolnost vůči zátěži, považuje za zcela důležitou více než 96 % vzorku. Zbytek označil buď částečný souhlas a jeden respondent uvedl, že nemá názor. Spravedlivost u golfového trenéra označilo souhlasně všech 100 % jako, „zcela souhlasím“.

3.3 Výsledky dotazníků – skupina trenérů

Následující kapitola je věnována popisu výsledků dotazníkového výzkumu, který má zjistit názory stávajících trenérů na „optimální“ žádoucí osobnostní výbavu. Pro odlišení od grafů skupiny klientů jsou zde grafy vyplněny čárkovaně. Naopak v případě golfových klientů jsou použity grafy, které jsou vyplněny celé.

3.3.1 Genderové rozložení

Rozdělení mužů a žen v dotazníkovém šetření bylo sedm mužů ku třem ženám. Tento poměr je přirozený, neboť v rámci ČGF i PGAC převládá větší počet trenérů než trenérek.

Graf 11 Gender - trenéři/trenérky

Zdroj: Vlastní výzkum

3.3.2 Fyzický věk trenérů

Dotázaní respondenti si mohli vybrat při otázce věku ze čtyřech kategorií. Do 25 let, 25–40 let, 40–60 let a 60 a více let. Poslední, a tedy nejstarší skupina byla zde zastoupena méně. Tuto variantu zvolil jeden respondent. Dva dotázaní pak zvolili variantu 40–60 let. Nejmladší kategorie byla zastoupena třemi respondenty a nejvíce, tedy čtyři, respondenty měla kategorie v rozmezí 25–40 let.

Tabulka 2 Fyzický věk

2) Fyzický věk	
a) do 25 let	3
b) 25-40 let	4
c) 40-60 let	2
d) 60 a více let	1

Zdroj: Vlastní výzkum

3.3.3 Golfové zkušenosti trenérů

Na níže zobrazené tabulce lze pozorovat, že rozptyl zkušeností golfových trenérů je od šesti do dvaceti let. Dotázaní trenéři tedy mají zkušenosti 6–20 let. Průměr u těchto deseti trenérů vychází na 11,7 let herních zkušeností.

Tabulka 3 Golfové zkušenosti trenérů

Trenér 1	Trenér 2	Trenér 3	Trenér 4	Trenér 5	
9	20	16	8	6	Průměr
Trenér 6	Trenér 7	Trenér 8	Trenér 9	Trenér 10	
12	14	9	16	7	11,7 let

Zdroj: Vlastní výzkum

3.3.4 Vlastní trénink

Čtvrtou otázkou na golfové trenéry bylo: „S kolika golfovými trenéry jsem sám spolupracoval?“ Spolupráce s ostatními trenéry nebyla, kolik trenérů vás vedlo/trénovalo. Rozptyl je od jednoho po šest trenérů. Důvodem většího počtu trenérů může být více. Zahraniční studium, změna požadavků na trenéra či změna mateřského golfového klubu.

Volbu spolupráce s jedním trenérem vybral pouze jeden z deseti dotázaných golfových trenérů. Se dvěma trenéry spolupracovali dva. Se třemi také dva trenéři. Nejčastější odpovědi byli čtyři, kterou zapsali do archu tři trenéři. Volbu pěti nebo šesti trenérů zvolil vždy jeden z deseti dotázaných.

Průměrně tedy spolupracuje ve vybraném vzorku každý trenér během své vlastní kariéry se třemi až čtyřmi trenéry. Toto tvrzení mohu také potvrdit zkušeností z vlastní praxe.

3.3.5 Oslovení klientem

Pátá dotazníková otázka se týkala toho, dle čeho klienti oslovené trenéry volí. Variantu „doporučil mne jiný hráč“ zvolili celkem tři. Výběr dle klubu, ve kterém trenéři působí byla nejčastější odpověď. Tuto variantu označila polovina trenérů. Dva trenéři zvolili odpověď ostatní. K tomu jeden doplnil, že dělá slevové akce na slevových portálech. Typu „Slevomat“ atp. Druhý doplnil odpověď, „klienti se hlásí skrze akademii, ve které trénuji“.

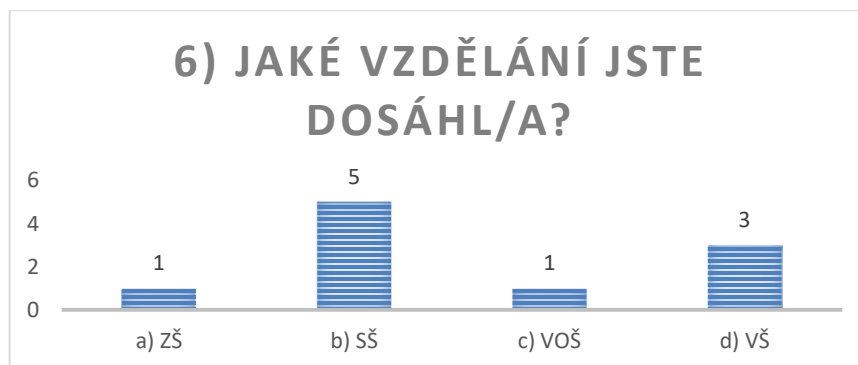

Graf 12 Oslovení klientem

Zdroj: Vlastní výzkum

3.3.6 Dosažené vzdělání trenérů

První otázka v okruhu vzdělání golfových trenérů byla přímá „Jaké vzdělání jste dosáhl?“. Jeden z účastníků průzkumu měl nejnižší uvedené vzdělání, tedy základní. Polovina respondentů uvedla, jako nevyšší dosažené vzdělání středoškolské. Jeden trenér označil vyšší odbornou školu a tři vysokou školu.

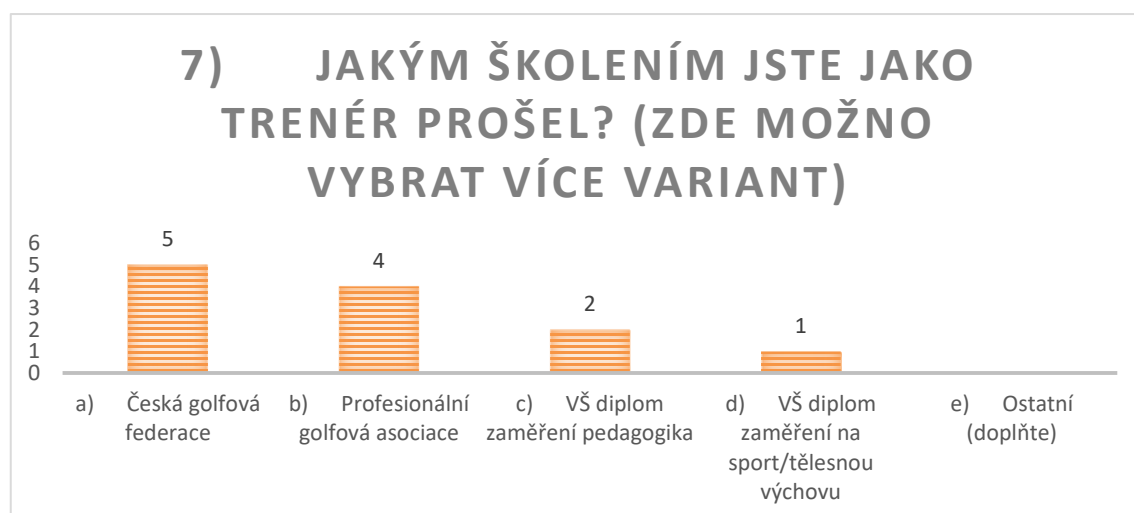
Graf 13 Dosažené vzdělání

Zdroj: Vlastní výzkum

3.3.7 Golfové vzdělání trenérů

Další otázkou vzdělání golfových trenérů bylo „školení“, či kurz, kterým trenéři prošli. Největší část z nich prošla školením České golfové federace. Těchto trenérů bylo ve vzorku polovina. Čtyři respondenti z deseti uvedli, že mají golfové vzdělání od profesionální golfové asociace, dva vysokoškolský diplom zaměřený na pedagogiku a jeden z respondentů uvedl, jako své vzdělání vysokoškolský diplom se zaměřením na sport/tělesnou výchovu.

Dva trenéři uvedli, že byli vzděláni jak Českou golfovou federací, tak Profesionální golfovou asociací České republiky.

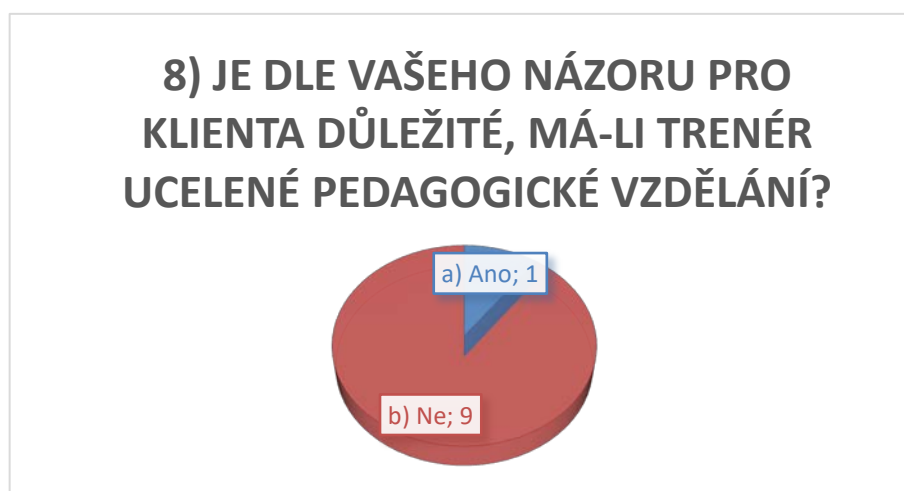

Graf 14 Trenérské školení

Zdroj: Vlastní výzkum

3.3.8 Důležitost uceleného pedagogického vzdělání

Další přímou otázkou bylo *“Je dle vašeho názoru pro klienta důležité, má-li trenér ucelené pedagogické vzdělání získané studiem na střední/vyšší odborné škole eventuálně na vysoké škole?”* Odpověď na to, jestli je pro klienty z pohledu trenérů pedagogické vzdělání důležité panuje téměř jednohlasná shoda. Devět z deseti respondentů odpovědělo „Ne“ a pouze jeden tuto odpověď označil, jako „Ano“.

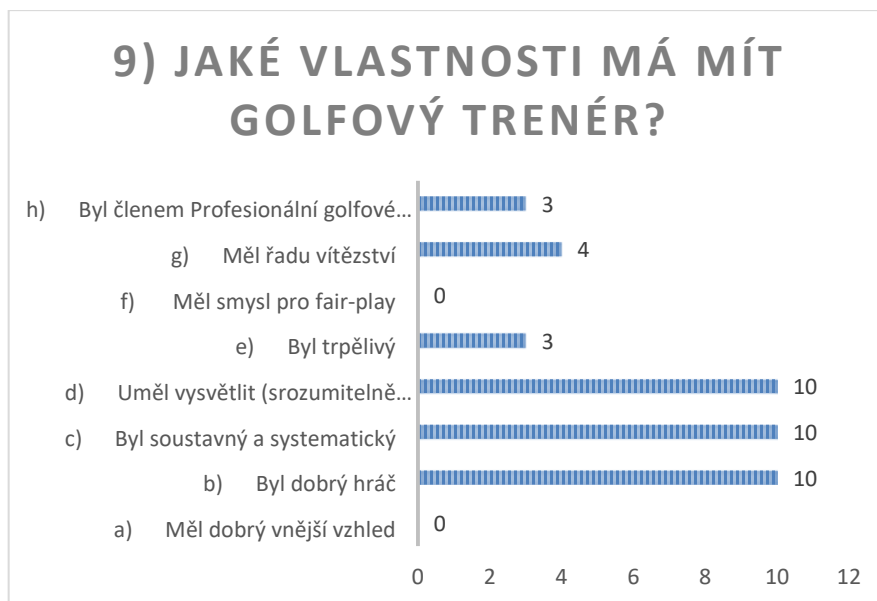
Graf 15 Důležitost pedagogického vzdělání – trenéři

Zdroj: Vlastní výzkum

3.3.9 Jaké vlastnosti má mít trenér

V otázce vlastností golfových trenérů se všech deset trenérů shodlo na *“b) Byl dobrý hráč“*, *„c) Byl soustavný a systematický“* a *„d) Uměl vysvětlit (srozumitelně komunikovat)“*.

Tři z deseti trenérů si myslí, že trenér má být trpělivý. Čtyři z respondentů v kategorii trenérů označili odpověď *„g) Měl řadu vítězství“*. Variantu, aby byl trenér členem PGA označili tři z deseti. To, že má mít dobrý vnější vzhled či měl smysl pro fair play neoznačil ani jeden z celého vzorku deseti trenérů golfu.

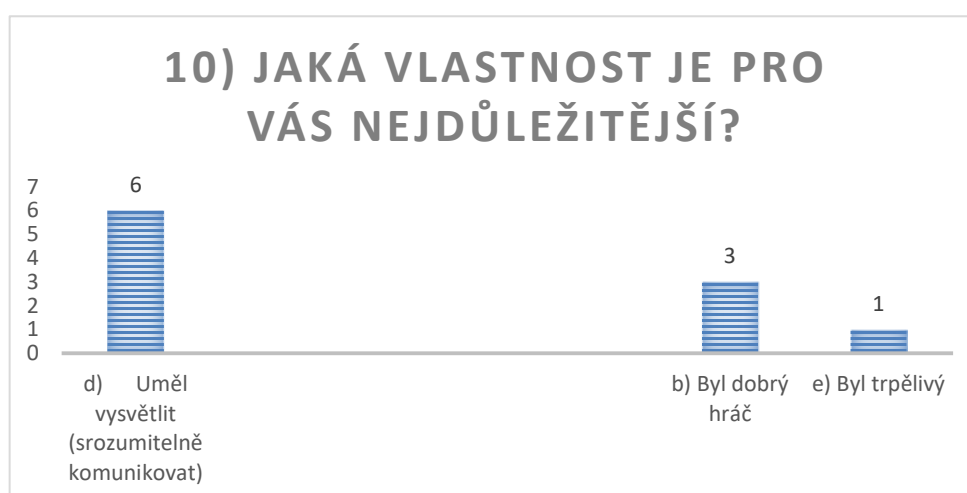

Graf 16 Hodnocení vlastností

Zdroj: Vlastní výzkum

3.3.10 Nejdůležitější vlastnost

Z výše uvedených možností vybrat tu nejdůležitější. To bylo další otázkou položenou trenérům. Šest z nich vybralo, jako nejdůležitější pro ně umět vysvětlit – srozumitelně komunikovat. To že má být dobrý hráč označilo, jako nejdůležitější vlastnost celkem tři trenéři. Trpělivost, jakožto nejdůležitější vlastnost označil jeden z deseti golfových trenérů.

Graf 17 Nejdůležitější vlastnost - trenéři

Zdroj: Vlastní výzkum

3.3.11 Vlastnosti „ideálního“ trenéra

V otázce číslo 11: „*Jaké vlastnosti „ideálního“ golfového trenéra vyhledávají vaši klienti?*“ bylo úkolem trenérů, stejně jako klientů ve stejné otázce, označit na stupnici jedna až pět, dle priorit vlastnosti „ideálních“ trenérů golfové hry. V otázce autority panovala u trenérů, jako v jediné otázce neshoda. Celkem čtyři trenéři, dva zcela a dva částečně v šetření uvedli, že nesouhlasí s tím, aby byl trenér autoritativní. Na druhé straně zbylých šest s tímto tvrzením částečně souhlasilo. V tomto případě se jednalo o tři trenérky, které uvedly buď zcela či částečný nesouhlas s tím, že má golfový trenér být autoritativní. Co se týče toho, že má trenér být akční-rychle reagující zvolili dva trenéři, jako u jediné vlastnosti nemám názor. V ostatních otázkách týkajících se osobnostních vlastností spolu vždy trenéři částečně či zcela souhlasili. Tyto vlastnosti jsou uvedeny v tabulce níže.

Tabulka 4 Otázka 11 - trenéři

VÝSLEDKY TRENÉŘI	1 Zcela nesouhlasím	2 Částečně nesouhlasím	3 Nemám názor	4 Částečně souhlasím	5 Zcela souhlasím
a) Autoritativní	2	2		6	
b) Akční – rychle reagující					10
c) Cílevědomý			2	1	7
d) Orientovaný na pocity druhých					10
e) Chytrý					10
f) Laskavý					10
g) Sportovně nadaný					10
h) Obětavý a otevřený				2	8
i) Odolný vůči zátěži					10
j) Spravedlivý					10

Zdroj: Vlastní výzkum

3.4 Porovnání zásadních výsledků obou dotazníků

V těchto kapitolách porovnáme výsledky dotazníků týkající se vzdělání a osobnostních vlastností golfového trenéra.

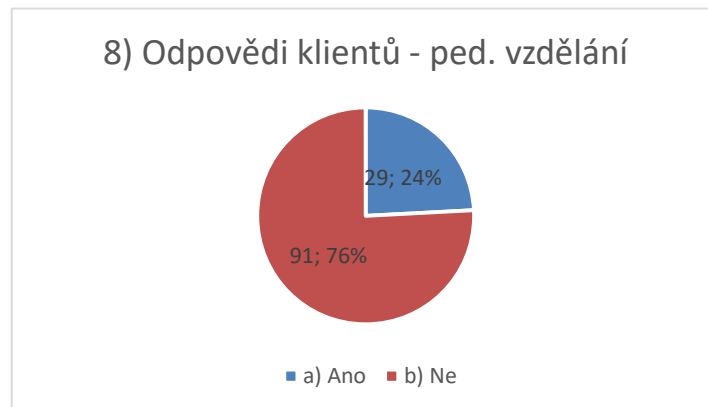
3.4.1 Důležitost pedagogického vzdělání

Jednou ze zásadních otázek dotazníku pro tuto práci byla otázka týkající se důležitosti pedagogického vzdělání.

Předmět otázky byl pro obě skupiny stejný. Pouze u trenéru jsme zjišťovali pohled dle názoru jejich klienta.

Klienti odpovídali na tuto otázku: „8) *Je důležité, zdali má trenér pedagogické vzdělání získané studiem na střední škole/vyšší odborné škole/vysoké škole?*“

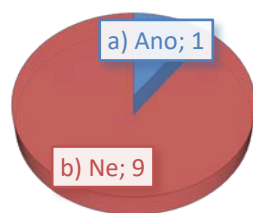
Otázka pro trenéry: „8) *Je dle vašeho názoru pro klienta důležité, má-li trenér ucelené pedagogické vzdělání získané studiem na střední/vyšší odborné škole eventuálně na vysoké škole?*“

Graf 18 Pedagogické vzdělání - hledisko klient

Zdroj: Vlastní výzkum

8) ODPOVĚDI TRENÉRŮ - PED. VZDĚLÁNÍ

Graf 19 Důležitost pedagogického vzdělání – trenéři

Zdroj: Vlastní výzkum

Na výše uvedených grafech je zřejmé, že jak ve skupině klientů, tak ve skupině trenérů panuje většinová shoda. Znamená to tedy, že více než 75 % klientů si myslí, že ucelené pedagogické vzdělání není pro výkon práce trenéra důležité. Necelá čtvrtina klientů sdílí opačný názor. Negativní názor vyjádřili většinově také vzorek devíti z celkových deseti trenérů, kteří uvedli, že z jejich pohledu není pro klienta toto vzdělání důležité.

3.4.2 Jaký má být golfový trenér

V této otázce klienti i trenéři odpovídali na žádoucí odborné a osobnostní vlastnosti golfových trenérů.

Otázka pro klienty:

„9) Je pro vás důležité, aby váš golfový trenér: (zde zvolte jednu až čtyři varianty)“

Otázka pro trenéry:

„9) Jaké vlastnosti má podle vás mít golfový trenér? (zde zvolte jednu až čtyři varianty)“

Odpovědi mohli volit všichni respondenti následující:

- Měl dobrý vnější vzhled

Jako jednu z prioritních odpovědí zvolilo 13 % klientů odpověď „*měl dobrý vnější vzhled*“. U golfových trenérů toto volbu neučinil ani jeden z dotázaných.

- Byl dobrý hráč

Necelá polovina klientů zvolila tuto odpověď, jako jednu z prioritních. Na druhé straně tuto odpověď vybralo deset z deseti golfových trenérů.

- Byl soustavný a systematický

Zde se skupina klientů vyjádřila volbou v téměř 60 %. Skupina golfových trenérů zvolila tuto odpověď, jako jednu ze čtyř prioritních jednohlasně.

- Uměl vysvětlit (srozumitelně komunikovat)

Co se týče umění komunikace, zde panovala u celého zkoumaného vzorku v obou skupinách naprostá shoda. Zvolilo ji tedy 100 % klientů a všichni trenéři.

- Byl trpělivý

Více než 81 % respondentů skupiny klientů označuje za prioritní, aby jejich golfový trenér byl trpělivý. Ve skupině golfových trenérů tuto vlastnost sdílí jen tři z deseti.

- Měl smysl pro fair-play

To, že jedna z nejdůležitějších vlastností pro trenéra má být smysl pro fair play si myslí 34 % klientů zkoumaného vzorku. Ze skupiny trenérů tuto vlastnost nevybral ani jeden.

- Měl řadu vítězství

Pouze 6 ze 120 klientů, což je 5 % hodnotí jako důležitou vlast to, aby měl jejich trenér řadu vítězství. Naopak golfových trenérů, kteří toto pokládají za důležité byla téměř polovina. Celkem čtyři z deseti. Toto je jednoduše vysvětlitelné, že trenéři mohou být více orientováni na výkon než jejich či ostatní klienti – hráči golfu.

- Byl členem Profesionální golfové asociace

Celkem 24 % klientů uvedlo, že je pro ně důležité, aby byl golfový trenér v PGA. Tento názor s nimi sdílí tři golfovní trenéři.

3.4.3 Nejdůležitější vlastnost

Dalším bodem dotazníkového zkoumání bylo zadání pro respondenty, aby vybrali tu vlastnost (z výše uvedených), kterou pokládají za nejdůležitější.

Otázka pro klienty:

„10) Z výše uvedených položek (a až h), uveďte tu vlastnost, kterou pro sebe pokládáte za nejdůležitější.“

Otázka pro trenéry:

„10) Jaká vlastnost je pro vás nejdůležitější? (Vyberte z výše uvedených a až h)“

Tabulka 5 Nejdůležitější vlastnost z hlediska klientů

	b) Byl dobrý hráč	c) Byl soustavný a systematický	e) Byl trpělivý	d) Uměl vysvětlit
Počet odpovědí	9	12	83	16
Počet v %	7,5 %	10 %	69,17 %	13,33 %

Zdroj: Vlastní výzkum

Tabulka 6 Nejdůležitější vlastnost z hlediska trenérů

d) Uměl vysvětlit	b) Byl dobrý hráč	e) Byl trpělivý
6	3	1

Zdroj: Vlastní výzkum

Největší prioritu mají pro klienty následující od nevíce volené „nejdůležitější“ vlastnosti.

- 1) trpělivost
- 2) umění vysvětlit (srozumitelná komunikace)
- 3) soustavnost a systematicčnost
- 4) být dobrý hráč

Pro trenéry

- 1) umění vysvětlit (srozumitelná komunikace)

- 2) být dobrý hráč
- 3) trpělivost

Nejdůležitější vlastnost, kterou zvolila skupina golfových klientů byla trpělivost. Trenéři se v největším počtu shodli na vlastnosti umět vysvětlit (srozumitelně komunikovat).

3.4.4 Vlastnosti „ideálního“ golfového trenéra

Poslední otázkou obou dotazníků byla otázka, při které respondenti měli volit u vlastností (A-J) na stupnici 1 až 5 dle jejich priorit od „zcela nesouhlasím“ po „zcela souhlasím“.

Otázka pro klienty:

„11) Jaké vlastnosti má podle vás mít ideální golfový trenér: (Zakroužkujte číslo na stupnici 1 až 5.)“

Otázka pro klienty:

„11) Jaké vlastnosti „ideálního“ golfového trenéra vyhledávají vaši klienti? (Zakroužkujte číslo na stupnici 1 až 5.)“

a) Autoritativní

S tím, že by trenér měl být autoritativní nesouhlasí 4 z 10 golfových trenérů. Stejně tak 10 % klientů. Zbytek golfových trenérů (6) a klientů 90 % souhlasí s tím, že golfový trenér by měl být autoritativní.

Lehká nerovnováha ve výsledků těchto dvou skupin může být dána tím, že trenéři nechtěli zapsat „na papír“ tvrzení, že souhlasí s tím, že trenér má být autoritativní. Naopak u klientů to kontroverzi vyvolávat nemuselo.

b) Akční – rychle reagující

Akčnost golfového trenéra hodnotí souhlasně všech 10 golfových trenérů. Zcela nebo částečně s tímto tvrzením souhlasí téměř 100 % klientů. Pouze 1,66 % vzorku uvedlo možnost „nemám názor“.

c) Cílevědomý

Cílevědomost reflektuje souhlasně téměř 100 % klientů i většina golfových trenérů. Pouze dva z vybraného vzorku uvedli, že „nemají názor“.

d) Orientovaný na pocity druhých

To, že má být golfový trenér orientovaný na pocity druhých sdílí drtivá většina golfových trenérů i klientů.

e) Chytrý

Chytrost, jako důležitou vlastnost golfového trenéra reflektují všichni golfoví trenéři zcela. Většina klientů také zcela a jen malá část (1 ze 120) zčásti.

f) Laskavý

S tím, že by golfový trenér, jako jednu z vlastností měl mít laskavost souhlasí všichni golfoví trenéři. Lehký rozdíl je u klientů, kde většina, tedy 98,5 % souhlasí ať zcela či částečně a zbytek nemá klientů názor.

g) Sportovně nadaný

O sportovní nadanosti golfového trenéra nebyl spor. Všichni dotázaní v obou skupinách shodně zvolili odpověď „zcela souhlasím“.

h) Obětavý a otevřený

Podobně, jako v případě sportovního nadání drtivá většina všech respondentů zcela souhlasí s tím tvrzením, že má golfový trenér být otevřený a obětavý. Pouze marginální jednotka uvedla „částečně souhlasím“.

i) Odolný vůči zátěži

To, že má být golfový trenér odolný vůči zátěži nezapochoval ani jeden z výběru trenérů. Podobně tomu bylo i u klientů, kdy většina souhlasí zcela a zbytek zčásti.

j) Spravedlivý

V otázce spravedlnosti golfového trenéra opět nebylo sporu. Stejně jako v případě sportovní nadanosti zde zvolili všichni respondenti z obou skupin variantu „*zcela souhlasím*“.

4 ANALÝZA A NÁVRH DALŠÍHO VÝZKUMU

4.1 Shrnutí

Níže znovu uvádím hypotézy, které jsem jako vědecké předpoklady přijal před zahájením výzkumu. Při vyhodnocení těchto hypotéz jsem vycházel z tvrzení P. Gavory, který uvádí, že vědec by při zkoumání neměl usilovat o dokazování stanovených hypotéz, ale jen o jejich falzifikaci. To ve výzkumné praxi znamená hledání faktů, svědčících o její neplatnosti. Pokud se tedy nepodaří hypotézu falzifikovat pak ji může výzkumný pracovník přijmout.⁹⁸

Prezentace výsledků hypotéz dotazníků

- H1 → Klienti nejčastěji spolupracovali s dvěma trenéry.

V návaznosti na výsledek dotazníkové otázky „S kolika trenéry jste spolupracovali“ odpovědělo 39 % klientů s dvěma trenéry.

- H2 → Klienti volí své trenéry dle doporučení známých.

Druhá hypotéza byla provázána s dotazníkovou otázkou číslo 5, která se dotazovala, dle čeho klienti volí své trenéry. Přesně 50 % odpovědí směřovalo na „doporučení známého“. Tuto hypotézu nejsme schopni díky tomuto tvrzení vyvrátit, a tak ji můžeme přijmout.

- H3 → Pro klienty je důležité, jaké vzdělání má jejich golfový trenér.

Necelých 66 % dotázaných klientů v dotazníku uvedlo, že pro ně není důležité, jaké má jejich golfový trenér vzdělání. V návaznosti na tento fakt, tedy tuto hypotézu můžeme falzifikovat.

⁹⁸ GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. 2., rozš. české vyd. Brno: Paido, 2010. Str. 63. ISBN 978-80-7315-185-0.

- H4 → Většina golfových trenérů má střední školu, jako nejvyšší dosažené vzdělání.

Vzdělání, které bylo u golfových trenérů nejčastější bylo středoškolské. Přesně polovina trenérů uvedla, že jejich nejvyšší vzdělání je SŠ. V otázce klientského dotazníku „Jaké vzdělání má váš trenér?“ byla nejčastější odpověď „střední školu“ s 34,16 %. Tuto hypotézu se nám tedy nepodařilo potvrdit, z důvodu, že se nejedná o nadpoloviční většinu.

- H5 → Pro klienty není důležité, zdali má trenér pedagogické vzdělání získané studiem na střední škole/vyšší odborné škole/vysoké škole.

Tuto hypotézu můžeme na základě odpovědí na otázku číslo 8 „Je důležité, zdali má trenér pedagogické vzdělání získané studiem na střední škole/vyšší odborné škole/vysoké škole?“ potvrdit. Téměř 76 % respondentů odpovědělo, že zdali má jejich trenér pedagogické vzdělání důležité není.

- H6 → Většina golfových trenérů bude tvrdit, že pro jejich klienty není důležité, zdali má trenér pedagogické vzdělání získané studiem na střední škole/vyšší odborné škole/vysoké škole.

Devět z deseti golfových trenérů v dotazníkovém šetření tvrdí, že pro jejich klienty není pedagogické vzdělání u trenérů důležité.

- H7 → Pro klienty je nejdůležitější vlastnost „ideálního“ trenéra trpělivost.

Velká část dotázaných klientů golfových trenérů uvedlo, jako nejdůležitější vlastnost trpělivost. Jako nejdůležitější ji označilo téměř 70 % klientů, a tak tuto hypotézu díky našemu šetření není možno přijmout.

- H8 → Pro trenéry je nejdůležitější vlastnost „ideálního“ trenéra trpělivost.

Pro trenéry v šetření byla označena, jako nejdůležitější, v šesti případech z deseti vlastnost umět vysvětlit. Díky tomuto tvrzení nemůžeme hypotézu samozřejmě přijmout.

- H9 → Větší část golfových trenérů prošla školením České golfové federace.

Nejfrekventovanější odpovědí ve skupině klientů byla školení České golfové federace, u které bylo vyškoleno pět s deseti certifikovaných respondentů. Hypotézu h9 tedy můžeme potvrdit.

- H10 → Trenéři akcentují, aby byl golfový trenér dobrý hráč.

Všichni golfová trenéři zvolili vlastnost golfového hráče, jako jednu ze stěžejních, a tak je možno tuto hypotézu potvrdit.

- H11 → Většina golfových klientů nechce, aby jejich golfový trenér byl autoritativní.

Hypotéza 11 se nepotvrdila, neboť 90 % respondentů buď zcela či zčásti souhlasí s tím, aby golfový trenér byl autoritativní.

- H12 → Většina golfových klientů chce, aby jejich golfový trenér byl orientovaný na pocity druhých.

S tvrzením, že má golfový trenér být empatický (orientovaný na pocity druhých), zcela či zčásti souhlasilo 100 % vzorku klientů. Jedenáctou hypotézu je tedy možné potvrdit.

- H13 → Většina golfových klientů chce, aby jejich golfový trenér byl obětavý a otevřený.

V otázce obětavosti a otevřenosti golfového trenéra panovala u respondentů značná shoda. 100 % s nich s tím, aby jejich golfový trenér byl obětavý a otevřený jednoznačně souhlasí. Hypotézu H13 tedy můžeme potvrdit.

Výsledky výzkumu tedy poukazují na to, že klienti a ani jejich golfoví trenéři nepokládají formální pedagogické vzdělání za důležité. Naopak se obě skupiny shodly na uvedených žádoucích vlastnostech golfových trenérů. Golfový trenér by tedy dle dotazníku jednoznačně měl být: odolný vůči zátěži, spravedlivý, obětavý a otevřený, sportovně nadaný, laskavý, chytrý, orientovaný na pocity druhých, cílevědomý a akční – rychle reagující. Dále by také měl být golfový trenér trpělivý a měl umět vysvětlit (srozumitelně komunikovat).

4.2 Diskuze

Stylizace účastníků dotazníkových šetření

Cílem trenérů, ale v některých případech i klientů, může být sebepropagace v pozitivním světle. Přece jen trenérská profese klade důraz na to, aby trenér byl schopný sám sebe obhájit a „prodat“, proto tímto mohly být některé odpovědi ovlivněné.

Odpovědi mnohdy mohou být ovlivněny „sociální deziderabilitou“. Tento jev popisují jako touhu po vlastní prezentaci v co nejlepším světle Hewston a Stroebe v učebnici sociální psychologie. Účastníci se tak stylizují do jiných rolí, které neodpovídají jejich skutečnému stavu.⁹⁹

Stylizace se nabízí především v oblasti dosaženého vzdělání a preferovaných vlastností „ideálních“ trenérů. Tyto oblasti lze označit za citlivá či osobní témata, ke kterým ne každý odpovídá pravdivě. Možným motivem v tomto případě je vylepšení osobní značky či nepřiznání nižšího stupně vzdělání.

⁹⁹ HEWSTONE, Miles a Wolfgang STROEBE, ed. Sociální psychologie: moderní učebnice sociální psychologie. Praha: Portál, 2006. Str. 129. ISBN 8073670925.

Velikost a reprezentativnost vzorku trenérů

Dalším z diskuzních bodů, které uvádím se týká velikosti vzorku trenérů. Trenéři byli vybíráni prostřednictvím mých osobních známostí české golfové sféry. Za účelem zvýšení reprezentativnosti výzkumných výsledků trenérů by tedy mělo být zvýšení jejich počtu.

Toto je možné docílit prostřednictvím České golfové federace, jakožto možné distributora těchto dotazníků do jednotlivých členských golfových klubů. V takovém případě by dosah na trenéry byl větší a jejich vůle odpovídat pravděpodobně také.

4.3 Doporučení pro praxi trenéra

Z pohledu pedagogického pracovníka je na místě doporučení všem trenérům golfu studium pedagogiky a psychologie. Vzhledem k tomu, že golf hrají již děti mladšího školního věku a senioři, je tedy žádoucí, aby tyto znalosti měli. V mém domovském Golfovém klubu Ještěd, kde pracuji, jako šéftrenér tyto zkušenosti máme a považuji za žádoucí, aby každý golfový trenér byl v těchto pedagogicko-psychologických aspektech vzdělán.

Trenérům se tak mnohdy zjednoduší práce z hlediska vysvětlování apod. Jelikož v některých případech trenéři na tyto, kupříkladu vývojové aspekty nenahlíží, tak pro ně může být těžší požadované informace vyložit, pro klienta pochopit či je umět převést to reality. Touto realitou chápeme převedení informace či ukázky do pohybů a vlastní hry.

Přínosem pro praktické fungování trenéra je také odhad toho, jak ke klientovi přistupovat. Pochopitelným trendem u golfového trenéra je snaha o co nejlepší golfový švih. Ne vždy však každý klient má tento zájem. Někdo je orientován více na výkon, někdo na rekreaci a další klient může být orientován třeba na společenské kontakty, které si během hry udržuje. Proto povědomí o pedagogických zásadách ulehčuje práci trenéra. V tomto případě se práce trenéra může stát snazší a klienta pak trénink může bavit mnohem víc.

4.4 Doporučení pro odbornou přípravu trenéra

Doporučení pro ČGF a PGA

Česká golfová federace a Profesionální golfová asociace České republiky jsou dva orgány, které vzdělávají budoucí i stávající golfové trenéry. Proto je vhodné zařazení studia pedagogiky do výukových plánů pro všechny trenéry právě v těchto dvou golfových institucích.

Zvláště pak vhodné je to u trenérů, kteří se věnují dětem a mládeži. Zde je důležité informovat o pedagogice a psychologii. Pro trénování je důležitá znalost vývojových aspektů a pedagogických zásad.

Jelikož počet registrovaných hráčů golfu od roku 2014 neustále klesá¹⁰⁰ je zásadním úkolem ČGF a PGAc zajistit kvalitní vyškolené pedagogické pracovníky, kteří budou schopni motivovat a nadchnout pro golf nové potencionální hráče golfu. Kvalitní práci golfového trenéra není, ale přivádět nové golfisty, ale také udržet ty stávající. Což by se mohlo zdát jako samozřejmé, ale bohužel tomu tak ve všech případech vždy není.

V kapitole „Trendy v trenérském vzdělávání“ jsem popsal prolnutí golfu do akademické sféry. Tato spolupráce mne vedla k myšlence spolupráce ČGF/PGA a jednotlivých pedagogických fakult. Tato spolupráce by mohla probíhat ve formách přednášek pedagogů z univerzitních fakult při školení golfových trenérů. Další možností je nabídka trenérům přednášek z vývojové psychologie či didaktiky přímo na pedagogických fakultách v jednotlivých městech.

4.5 Doporučení pro další výzkum

Pro další výzkum by bylo vhodné zvětšení vzorku, tak aby pokryl, pokud možno výběr trenérů a klientů ze všech golfových klubů, které pod sebou sdružuje Česká golfová federace. Česká golfová federace ke konci roku 2018 sdružuje celkem 184 golfových klubů, které mají svou působnost na celkem 108 znormovaných golfových hřištích.¹⁰¹

¹⁰⁰ *CGF_Statistiky_Komplet_2018* [online]. In: . [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: http://fls.cgf.cz/DBFL/CGSRedaction/Documents/CGF_Statistiky_Komplet_2018.pdf

¹⁰¹ *CGF_Statistiky_Komplet_2018* [online]. In: . [cit. 2019-04-04]. Dostupné z: http://fls.cgf.cz/DBFL/CGSRedaction/Documents/CGF_Statistiky_Komplet_2018.pdf

Další zajímavou možností by bylo provést srovnání názorů klientů a trenérů na žádoucí vlastnosti golfových trenérů v mezinárodním měřítku.

5 ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo porovnat očekávání klientů s názory trenérů na žádoucí vlastnosti golfového trenéra.

Teoretickou část práce, jsem rozdělil do čtyř hlavních oddílů. První kapitola obsahuje charakteristiku golfu. Ve druhé jsem vymezil osobnost a vycházím z publikací Marka Blatného, Pajanotise Cakirpaloglu, Pavla Říčana či Milana Nakonečného. Třetí část je věnována charakteristice golfového trenéra, jeho kompetencí a rolí při tréninku. Dále je zde také popsáno jeho výchovné působení z pohledu pedagoga či didaktika trénování. Pro potřeby této kapitoly jsem přeložil z angličtiny články a publikace World golf coaches aliance, South African Golf Teachers Federation či European Golf Teachers Federation. V kapitole 1.4 teoretické části jsem se podrobněji zabýval problematikou osobnosti golfového trenéra. Vycházím zde především z cizojazyčné publikace „*Coaching better every season*“ od Wade Gilberta a popisují typologii trenérů, motivaci pro výkon profese či sebepojetí trenéra.

Metodologická část práce obsahuje metodiky postupu výzkumu a předvýzkumu a popis použité dotazníkové metody. Na straně 55 až 57 jsem se věnoval problematice sestavování dotazníků. Zde vycházím z odborných publikací Petera Gavory, Jiřího Pelikána a Miroslava Chrásky, díky nimž jsem definoval výzkumnou otázku, hlavní a dílčí cíle a také hypotézy. V návaznosti na získané znalosti z těchto publikací jsem vytvořil první verzi otázek, která je na vybraném vzorku patnácti klientů a třech trenérů testována. V souvislosti s výsledky předvýzkumu jsem dotazníky upravil a poté distribuoval. Předvýzkum probíhal na přelomu srpna a září roku 2018. Sběr dat pomocí upravených dotazníků probíhal v září a říjnu 2018. Do šetření se zapojilo 120 golfistů, kteří byli rovnoměrně rozděleni do čtyř věkových skupin. Výzkumu se zúčastnili hráči golfu z deseti golfových klubů celé České republiky. Nejčastější odpovědí na otázku, jak dlouho hrají klienti golf byla odpověď 2 až 4 roky. Genderové rozložení v případě golfových klientů bylo 88 mužů a 32 žen, což odpovídá rozložení pohlaví v rámci České golfové federace. Dotazníkového šetření na straně trenérů se zúčastnilo deset certifikovaných golfových trenérů z čehož bylo sedm mužů a tři ženy. Průměrná délka hraní této hry byla u trenérů téměř dvanáct let.

Praktická část práce je věnována vyhodnocení a prezentaci výsledků dotazníků skupiny klientů, trenérů a jejich následnému porovnání. Výsledky práce poukazují na shodu mezi skupinou klientů a trenérů. Ani jedné ze zkoumaných skupin příliš nezáleží

na formálním pedagogickém vzdělání, přikládají důležitost spíše určitým pedagogickým vlastnostem a dovednostem. Mezi žádanými vlastnostmi, které byly u obou skupin respondentů shodně výrazně voleny patří například empatie, komunikační vloh, trpělivost či umění vysvětlit. Tyto a další výsledky jsou následně shrnuty ve čtvrté části práce s názvem „Analýza a návrh dalšího výzkumu“. V poslední části práce uvádím kromě shrnutí také diskuzi a doporučení, která navazují na výsledky a zjištění šetření. Tato doporučení uvádím nejen z pozice autora diplomové práce, ale také z pozice pedagogického pracovníka a dlouholetého trenéra GC Ještěd. Tato doporučení směřují pro praxi golfového trenéra a pro jeho odbornou přípravu, dále uvádím doporučení pro další výzkum. Věřím, že uvedená doporučení by vedla k větší spokojenosti klientů, České golfové federace, Profesionální golfové asociace i jednodušší práci trenérů.

SEZNAM ZKRATEK

ČGF	Česká golfová federace
DCD	Dříve citované dílo
EGA	European Golf Association
GCI	Golf club Ještěd
PGA	Profesionální golfová asociace
PGAC	Profesionální golfová asociace České republiky

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Bibliografické zdroje

BLATNÝ, M., 2010. *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3434-7.

CAKIRPALOGLU, P., 2012. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4033-1.

Csikszentmihalyi, M., 1990. *Flow: the psychology of optimal experience*. New York: Harper & Row.

ČINČERA, J., 2007. *Práce s hrou: pro profesionály*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1974-0.

GAVORA, P., 2000. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido. ISBN 80-85931-79-6.

GILBERT, W., 2017. *Coaching better every season: a year-round system for athlete development and program success*. Champaign, IL: Human Kinetics. ISBN 9781492507666.

HARTL, P., HARTLOVÁ, H., 2015. *Psychologický slovník*. 3. aktual. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0873-0.

HAWKINS, P., SHOHEIT, R., 2004. *Supervize v pomáhajících profesích*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-715-9.

HEWSTONE, M., STROEBE, W., 2006. *Sociální psychologie: moderní učebnice sociální psychologie*. Praha: Portál. ISBN 8073670925.

CHRÁSKA, M., 2016. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitativního výzkumu*. 2. aktual. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5326-3.

JANSA, P., 2012. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-2026-8.

JEDLIČKA, R., KOŤA, J., SLAVÍK, J., 2018. *Pedagogická psychologie pro učitele: psychologie ve výchově a vzdělávání*. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0586-1.

KOPŘIVA, K., 1997. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-429-X.

KOTEK, D., 2017. *Krátkodobý golfový program pro seniory: Short-term golf program for seniors*. Liberec: Technická univerzita v Liberci.

- KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V., 2001. *Prostředí, člověk výchova*. Brno: Paido. ISBN 80-7315-004-2.
- KUČERA, D., 2013. *Moderní psychologie: hlavní obory a témata současné psychologické vědy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4621-0.
- LANGEROVÁ, M., HEŘMANOVÁ, B., 2005. *Tenis a děti*. Praha: Grada. ISBN 80-247-1256-3.
- LAZAROVÁ, B., 2005. *Netradiční role učitele*. Brno: Paido. ISBN 80-7315-115-4.
- LAZAROVÁ, B., JÚVA, V., 2006. *K některým otázkám vzdělávání trenérů*. In Sport a kvalita života 2006. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií.
- LAZAROVÁ, B., UHLÍŘOVÁ, V., 2006. Osobnost trenéra a profesní požadavky. In Sborník prací Fakulty sportovních studií – Sport jako sociálně-kulturní fenomén. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, 2006, s. 36–48. ISBN 80-210-4136-6
- LÉVÊQUE, M., 2005. *Psychologie du métier d'entraîneur ou l'art d'entraîner les sportifs*. Paris: Vuibert.
- MÜHLFEIT, J., COSTI, M., 2017. *Pozitivní leader: jak energie a štěstí pohánějí špičkové týmy na cestě k úspěchu*. Přeložil Viktor JUREK. Brno: Management Press. ISBN 978-0-265-0591-4.
- NAKONEČNÝ, M., 2009. *Psychologie osobnosti*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia. ISBN 978-80-200-1680-5.
- PELIKÁN, J., 1995. *Výchova jako teoretický problém*. Ostrava: Amosium Servis. ISBN 80-85498-27-8.
- PELIKÁN, J., 1998. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum. ISBN 80-7184-569-8.
- PRŮCHA, J., 2017. *Moderní pedagogika*. 6. aktual. a dopl. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-1228-7. Str. 303.
- ŘÍČAN, P., 2010. *Psychologie osobnosti: obor v pohybu*. 6. rev. a dopl. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3133-9.
- SLAVÍK, M., 2012. *Vysokoškolská pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4054-6.
- SVOBODA, B., 2003. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum. ISBN 80-246-0156-7.
- ŠAFRÁNKOVÁ, D., 2011. *Pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2993-0.
- TOD, D., THATCHER, J., RAHMAN, R., 2012. *Psychologie sportu*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3923-6.

VALENTA, J., 2013. *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4473-5.

VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H., BUREŠ, M., 2011. *Pedagogika pro učitele*. 2. rozš. a aktual. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3357-9.

VANĚK, M., a kol., 1983. *Psychologie sportu*. Praha: Olympia.

VENGLÁŘOVÁ, M., 2007. *Problematické situace v péči o seniory: příručka pro zdravotnické a sociální pracovníky*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2170-5

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. 2004 [vid. 22. 9. 2018]. Dostupné z: http://portal.gov.cz/wps/WPS_PA_2001/jsp/download.jsp?s=1&l=563%2F2004.

ZORMANOVÁ, L., 2014. *Obecná didaktika: pro studium a praxi*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4590-9.

Internetové zdroje

CGF_Statistiky_Komplet_2018 [online]. [vid. 4. 4. 2019]. Dostupné

z: http://fls.cgf.cz/DBFL/CGSRedaction/Documents/CGF_Statistiky_Komplet_2018.pdf

Česká golfová federace [online]. [vid. 25. 3. 2019]. Dostupné

z: <http://cgf.cz/ArticleDetail.aspx?IDMenu=39122985&IDArticle=4737437>

Egtf [online]. [vid. 6. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.egtf.co.uk/>

Kvalifikační řád ČGF. [www.cgf.cz](http://fls.cgf.cz) [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z:

<http://fls.cgf.cz/DBFL/CGSRedaction/Documents/Kvalifikacni%20rad%20CGF.pdf>

PGA.DE [online]. [vid. 6. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.pga.de/master-studium-golf.html>

PGAC [online]. [vid. 26. 3. 2019]. Dostupné z: <http://www.pga.cz/informace/vize-a-cile/>

Southafricangtf [online]. [vid. 6. 4. 2019]. Dostupné z: <http://www.southafricangtf.com>

Teachgolf [online]. [vid. 6. 4. 2019]. Dostupné z: <http://www.teachgolf.co/mission/>

The-golf-teacher-and-golf-coach [online]. [vid. 27. 3. 2019]. Dostupné

z: <http://coaches.usgtf.com/the-golf-teacher-and-golf-coach-defining-their-role-in-society/>

WGTFGB [online]. [cit. 2019-04-11]. Dostupné z:

<http://www.wgtfgb.com/becomeacoach/>

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vlastnosti a-j.....	69
Tabulka 2 Fyzický věk.....	72
Tabulka 3 Golfové zkušenosti trenérů.....	72
Tabulka 4 Otázka 11 - trenéři.....	77
Tabulka 5 Nejdůležitější vlastnost z hlediska klientů.....	82
Tabulka 6 Nejdůležitější vlastnost z hlediska trenérů.....	82

Seznam grafů

Graf 1 Muži/Ženy – klienti.....	60
Graf 2 Fyzický věk – klienti.....	61
Graf 3 Délka hraní golfu – klienti.....	62
Graf 4 Spolupráce s trenéry.....	63
Graf 5 Volba trenéra.....	64
Graf 6 Důležitost vzdělání.....	65
Graf 7 Vzdělání trenérů - klienti.....	66
Graf 8 Pedagogické vzdělání - hledisko klient.....	66
Graf 9 Vlastnosti - klienti.....	67
Graf 10 Nejdůležitější vlastnost.....	68
Graf 11 Gender - trenéři/trenérky.....	71
Graf 12 Oslovení klientem.....	73
Graf 13 Dosažené vzdělání.....	74
Graf 14 Trenérské školení.....	74
Graf 15 Důležitost pedagogického vzdělání – trenéři.....	75
Graf 16 Hodnocení vlastností.....	76
Graf 17 Nejdůležitější vlastnost - trenéři.....	76
Graf 18 Pedagogické vzdělání - hledisko klient.....	78
Graf 19 Důležitost pedagogického vzdělání – trenéři.....	79

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Dotazník klientům	102
Příloha 2 Dotazník trenérům.....	105
Příloha 3 Pretest-klienti	108
Příloha 4 Pretest trenéři.....	110

Příloha A1 Dotazník klientům

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na vás s žádostí o vyplnění mého dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro mou diplomovou práci. DP s názvem „*Osobnost golfového trenéra*“ zpracovávám na Katedře pedagogiky a psychologie FP TUL.

Předem děkuji za spolupráci s vyplněním dotazníku. Správné odpovědi prosím kroužkujte.

David Kotek

1) Jakého jste pohlaví?

a) Muž b) Žena

2) Fyzický věk

- a) do 25 let
- b) 25–40 let
- c) 40-60 let
- d) 60 a více let

3) Kolik let hrajete golf?

- a) 0–1 rok
- b) 2-4 roky
- c) 5 a více let

4) S kolika trenéry jste spolupracoval/a?

- a) 0
- b) 1
- c) 2
- d) 3
- e) Jiné (doplňte číslo)

5) Podle čeho jste si zvolil/a trenéra?

- a) doporučení známého

- b) dle klubu ve kterém hrají
- c) reference na internetu
- d) ostatní (doplňte)

6) Je pro vás důležité, jaké vzdělání má váš trenér?

- a) Ano b) Ne

7) Jaké vzdělání má váš trenér?

- a) ZŠ
- b) SŠ
- c) VOŠ
- d) VŠ
- e) Nevím
- f) Nepokládám to za důležité

8) Je důležité, zdali má trenér pedagogické vzdělání získané studiem na střední škole/vyšší odborné škole/vysoké škole?

- a) Ano
b) Ne

9) Je pro vás důležité, aby váš golfový trenér: (zde zvolte jednu až čtyři varianty)

- a) Měl dobrý vnější vzhled
- b) Byl dobrý hráč
- c) Byl soustavný a systematický
- d) Uměl vysvětlit (srozumitelně komunikovat)
- e) Byl trpělivý
- f) Měl smysl pro fair-play
- g) Měl řadu vítězství
- h) Byl členem Profesionální golfové asociace

10) Z výše uvedených vlastností vyberte jednu, kterou pro sebe pokládáte za nejdůležitější.

11) Jaké vlastnosti má podle vás mít „ideální“ golfový trenér? (na škále zakroužkujte příslušný stupeň, který odpovídá vaší odpovědi)

	1 Zcela nesouhlasím	2 Částečně nesouhlasím	3 Nemám názor	4 Částečně souhlasím	5 Zcela souhlasím
a) Autoritativní	a1	a2	a3	a4	a5
b) Akční – rychle reagující	b1	b2	b3	b4	b5
c) Cílevědomý	c1	c2	c3	c4	c5
d) Orientovaný na pocity druhých	d1	d2	d3	d4	d5
e) Chytrý	e1	e2	e3	e4	e5
f) Laskavý	f1	f2	f3	f4	f5
g) Sportovně nadaný	g1	g2	g3	g4	g5
h) Obětavý a otevřený	h1	h2	h3	h4	h5
i) Odolný vůči zátěži	i1	i2	i3	i4	i5
j) Spravedlivý	j1	j2	j3	j4	j5

Vážené trenérky, trenéři,

obracím se na vás s žádostí o vyplnění mého dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro mou diplomovou práci. DP s názvem „*Osobnost golfového trenéra*“ zpracovávám na Katedře pedagogiky a psychologie FP TUL.

Předem děkuji za spolupráci s vyplněním dotazníku. Správné odpovědi prosím kroužkujte.

David Kotek

1) Jakého jste pohlaví?

- a) Muž b) Žena

2) Fyzický věk

- a) do 25 let
b) 25–40 let
c) 40-60 let
d) 60 a více let

3) Kolik let hraje golf? (zde prosím doplňte číslo)

4) S kolika trenéry jste sám spolupracoval/a? (zde prosím doplňte číslo)

5) Dle čeho si vás vaši klienti oslovují?

- a) doporučení jiných hráčů
b) dle klubu ve kterém hraji
c) ostatní (doplňte)

6) Jaké vzdělání jste dosáhl/a? (Doplňte nejvyšší stupeň vzdělání.)

- a) ZŠ
b) SŠ
c) VOŠ

d) VŠ

7) Jakým školením jste jako golfový trenér prošel? (Zde možno vybrat více variant)

a) Česká golfová federace

b) Profesionální golfová asociace

c) VŠ diplom zaměření pedagogika

d) VŠ diplom zaměření na sport/tělesnou výchovu

e) Ostatní (doplňte)

8) Je dle vašeho názoru pro klienta důležité, má-li trenér ucelené pedagogické vzdělání získané studiem na střední/vyšší odborné škole eventuálně na vysoké škole?

a) Ano

b) Ne

9) Jaké vlastnosti má podle vás mít golfový trenér? (zde zvolte jednu až čtyři varianty)

a) Měl dobrý vnější vzhled

b) Byl dobrý hráč

c) Byl soustavný a systematický

d) Uměl vysvětlit (srozumitelně komunikovat)

e) Byl trpělivý

f) Měl smysl pro fair-play

g) Měl řadu vítězství

h) Byl členem Profesionální golfové asociace

10) Jaká vlastnost je pro vás nejdůležitější? (zde zvolte jednu z výše uvedených)

11) Jaké vlastnosti „ideálního“ golfového trenéra vyhledávají vaši klienti? (na škále zakroužkujte příslušný stupeň, který odpovídá vaší odpovědi)

	1 Zcela nesouhlasím	2 Částečně nesouhlasím	3 Nemám názor	4 Částečně souhlasím	5 Zcela souhlasím
a) Autoritativní	a1	a2	a3	a4	a5
b) Akční – rychle reagující	b1	b2	b3	b4	b5
c) Cílevědomý	c1	c2	c3	c4	c5
d) Orientovaný na pocity druhých	d1	d2	d3	d4	d5
e) Chytrý	e1	e2	e3	e4	e5
f) Laskavý	f1	f2	f3	f4	f5
g) Sportovně nadaný	g1	g2	g3	g4	g5
h) Obětavý a otevřený	h1	h2	h3	h4	h5
i) Odolný vůči zátěži	i1	i2	i3	i4	i5
j) Spravedlivý	j1	j2	j3	j4	j5

Vážené respondentky, vážení respondenti,

obracím se na vás s žádostí o vyplnění mého dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro mou diplomovou práci. DP s názvem „*Osobnost golfového trenéra*“ zpracovávám na Katedře pedagogiky a psychologie FP TUL.

Předem děkuji za spolupráci s vyplněním dotazníku. Správné odpovědi prosím kroužkujte.

David Kotek

1) Jakého jste pohlaví?

- a) Muž b) Žena

2) Fyzický věk

(doplňte číslo)

3) Kolik let hrajete golf?

(doplňte číslo)

4) S kolika trenéry jste spolupracoval/a?

(doplňte číslo)

5) Podle čeho jste si zvolil/a trenéra?

- a) doporučení známého
b) dle klubu ve kterém hrají
c) reference na internetu
d) ostatní (doplňte)

6) Je pro vás důležité, jaké vzdělání má váš trenér?

- a) Ano b) Ne

7) Jaké vzdělání má váš trenér?

- a) ZŠ
b) SŠ
c) VOŠ
d) VŠ

e) Nevím

8) Je důležité, zdali má trenér pedagogické vzdělání získané studiem na střední škole/vyšší odborné škole/vysoké škole?

a) Ano

b) Ne

9) Je pro vás důležité, aby váš golfový trenér: (zde zvolte jednu až čtyři varianty)

a) Měl dobrý vnější vzhled

b) Byl dobrý hráč

c) Byl soustavný a systematický

d) Uměl vysvětlit (srozumitelně komunikovat)

e) Byl trpělivý

f) Měl smysl pro fair-play

g) Měl řadu vítězství

h) Byl členem Profesionální golfové asociace

10) Z výše uvedených vlastností vyberte jednu, kterou pro sebe pokládáte za nejdůležitější.

11) Jaké vlastnosti má podle vás mít „ideální“ golfový trenér? (k odpovědi přidejte číslo ze škály)

1 Zcela nesouhlasím 2 Částečně nesouhlasím 3 Nemám názor 4 Částečně souhlasím 5 Zcela souhlasím

a) Autoritativní

b) Akční – rychle reagující

c) Cílevědomý

d) Orientovaný na pocity druhých

e) Chytrý

f) Laskavý

g) Sportovně nadaný

h) Obětavý a otevřený

i) Odolný vůči zátěži

j) Spravedlivý

Vážené trenérky, trenéři,

obracím se na vás s žádostí o vyplnění mého dotazníku, který bude sloužit jako podklad pro mou diplomovou práci. DP s názvem „*Osobnost golfového trenéra*“ zpracovávám na Katedře pedagogiky a psychologie FP TUL.

Předem děkuji za spolupráci s vyplněním dotazníku. Správné odpovědi prosím kroužkujte.

David Kotek

1) Jakého jste pohlaví?

- a) Muž b) Žena

2) Fyzický věk

- a) do 25 let
b) 25–40 let
c) 40–60 let
d) 60 a více let

3) Kolik let hrajete golf? (zde prosím doplňte číslo)

4) S kolika trenéry jste sám spolupracoval/a? (zde prosím doplňte číslo)

5) Dle čeho si vás vaši klienti oslovují?

- a) doporučení jiných hráčů
b) dle klubu ve kterém hraji
c) ostatní (doplňte)

6) Jaké vzdělání jste dosáhl/a? (Doplňte nejvyšší stupeň vzdělání.)

- a) ZŠ
b) SŠ
c) VOŠ
d) VŠ

7) Jakým školením jste jako golfový trenér prošel? (Zde možno vybrat více variant)

- a) Česká golfová federace
- b) Profesionální golfová asociace
- c) VŠ diplom zaměření pedagogika
- d) VŠ diplom zaměření na sport/tělesnou výchovu
- e) Ostatní (doplňte)

8) Je dle vašeho názoru pro klienta důležité, má-li trenér ucelené pedagogické vzdělání získané studiem na střední/vyšší odborné škole eventuálně na vysoké škole?

- a) Ano
- b) Ne

9) Jaké vlastnosti má podle vás mít golfový trenér? (zde zvolte jednu až čtyři varianty)

- a) Měl dobrý vnější vzhled
- b) Byl dobrý hráč
- c) Byl soustavný a systematický
- d) Uměl vysvětlit (srozumitelně komunikovat)
- e) Byl trpělivý
- f) Měl smysl pro fair-play
- g) Měl řadu vítězství
- h) Byl členem Profesionální golfové asociace

10) Jaká vlastnost je pro vás nejdůležitější? (zde zvolte jednu z výše uvedených)

11) Jaké vlastnosti „ideálního“ golfového trenéra vyhledávají vaši klienti? (k odpovědi přidejte číslo ze škály)

1 Zcela nesouhlasím 2 Částečně nesouhlasím 3 Nemám názor 4 Částečně souhlasím 5 Zcela souhlasím

- a) Autoritativní
- b) Akční – rychle reagující
- c) Cílevědomý
- d) Orientovaný na pocity druhých
- e) Chytrý
- f) Laskavý
- g) Sportovně nadaný
- h) Obětavý a otevřený
- i) Odolný vůči zátěži
- j) Spravedlivý

